

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 358 — GOD. VIII.

ŠIBENIK, 22. SRPNJA 1959.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

DJELO PARTIJE

Kada je 4. srpnja prije osamnaest godina, na historijskoj sjednici CK KPJ riješeno da se diže ustanak u čitavoj zemlji, Partija se imala na koga čvrsto osloniti. Širom zemlje tisuće članova Partije odgojeni i prekaljeni pod rukovodstvom Tita ponijeli su ideju ustanka i proširili je u masama. Pripreme za ustanak počele su i prije toga, odmah poslije proglašenja CK KPJ.

Od tada, a naročito od početka srpnja, do dana kada je opaljena prva ustanička puška u Srpskom Klancu, vršene su organizacione pripreme Ustanka u Hrvatskoj. Svi članovi CK KP Hrvatske razišli su se u pojedine krajeve s tom velikom idejom na usnama.

Čvrsto držeći u rukama inicijativu, organizatori Ustanka obišli su sve krajeve Hrvatske i svuda održali sastanke, na kojima je pojedinačno, za svaki kraj donesena odluka o dizanju Ustanka. To su i narodne mase odmah prihvatale.

Točno na dan napada Hitlerove Njemačke na Sovjetski Savez, 63 komunisti iz industrijskog centra Siska izišli su organizirano u šumu Brezovicu kod Siska i stvorili prvi partizanski odred u Hrvatskoj. Usprkos pokušajima neprijatelja da razbije ovaj odred, prva partizanska jedinica u Hrvatskoj održala se i, kada se razgario Ustanak na Baniji, organizirano se prebacila na taj teren.

na Hrvatskom Primorju, sastali su se u prvoj polovici srpnja prvoborci, članovi partijskih rukovodstava i donijeli odluku o dizanju ustanka u tom kraju.

U Splitu u ulici Tupinarica održan je još 13. travnja 1941. godine sastanak Pokrajinskog komiteta KPH za Dalmaciju i tada je osnovan Vojni komitet za pripremu i rukovođenje oružanim akcijama u Dalmaciji. Gradski komitet u Splitu donio je 22. lipnja odluku o osnivanju udarnih grupa u gradu, koje su uskoro počele djelovati.

U šumi kod Petehoveca u Gorskom Kotaru osnovana je prva baza ustanika 16. srpnja 1941. godine, a Pod Storom su komunisti delničkog kotara na dan 22. lipnja 1941. donijeli odluku o dizanju ustanka. Prilikom donošenja ove odluke bio je prisutan delegat CK Marko Orešković-Krntija.

U slavonskom selu Kusionjama kod Pakraca održan je sastanak komunisti i rukovodilaca 22. lipnja 1941. godine na kome je zaključeno o pripremama za ustanak, u prisustvu člana Centralnog Komiteta KPH dr. Pavla Gregorića.

Na Kalniku je 5. lipnja održana II partijska konferencija za okrug Bjelovar, kojoj je prisustvovalo 35 delegata kao i član CK KPH dr. Pavle Gregorić. Novoizabranom komitetu Partije stavljeno je u zadatak da organizira ustanak u ovom kraju.

Tako nije izostao ni jedan kraj. Ovi sastanci na kojima su sudjelovali CK KPH održavani su po zaključku Centralnog komiteta, koji se prije toga sastao u Zagrebu, u Svearvoj ulici br. 5. Na tom sastanku kome je prisustvovali i drugi Aleksandar Ranković, u ime CK KPJ, zaduženi su članovi CK za organiziranje i podizanje Ustanka na određenim područjima.

U Tuškanovoj ulici broj 15. u stanu Narodnog heroja Josipa Engla malazila se radiostanica CK KPH, koja je u srpnju 1941. godine objavila proglas CK KPJ

narodima Jugoslavije, s pozivom na ustanak.

Jedan od najpopularnijih vođa Ustanka Marko Orešković-Krntija, sastavio je tekst zakletve ustanika. Kako je on bio delegat CK KPJ i djelovao i u zapadnoj Bosni i u Hrvatskoj ista zakletva se polagala i u Bosni.

U toj ustaničkoj zakletvi stoji: »Zaklinjem se da iz ruku neću pustiti oružje sve dok posljednji fašistički okupator ne napusti moju zemlju, sve dok posljednji ustaški gad ne bude iskorijenjen.

Zaklinjem se da ću neprijatelju, koji je pomoću domaćih izdajica i plaćenika porobio i opljačkao moju zemlju, klao i ubijao moj narod, žene i djecu, oti- maao moje žito, moj trud i muku i izgonio me s mog djedovskog ognjišta, zaklinjem se da ću mu se osvetiti nemilosrdno, da ću mu nanositi udarac, krv za krv, smrt za smrt.

Zaklinjem se da ću u nemilosrdnoj borbi protiv ustaških razbojnika čuvati se i kanići svakog samovoljnog ispada i osvećivanja nad mirnim stanovništvom, ženama i djecom ma kakve vjere i narodnosti bili, zaklinjem se da ću svagdje i uvijek zastupati mi- saao bratstva i zajedničke borbe Srba, Hrvata i muslimana, za čišćenje moje zemlje od zajedničkog neprijatelja, protiv fašističkih okupatora i domaćih izdajica i plaćenika, bili oni iz srpskih, hrvatskih ili muslimanskih redova.

Zaklinjem se da ću prije umrijeti nego pljačkom ili samovoljnim nasiljem okaljati zastavu, pod kojom se borim.

Ako prekršim ovu svetu zakletvu, ako pokažem slabost, malodušnost, kukavičluk, nedisciplinovanost ili zlonamjerno izdam interese svog naroda neka sramno padnem od ruku svojih drugova.

Svaki borac i ustanik položio je ovu dirljivu i odlučnu zakletvu u kojoj riječi, do tada neobične, govore od srca sru, Partizanske jedinice zaklinjale su se na skrovitim mjestima prvih ustaničkih staništa, u dubokim šumama Velebita, Kapele, Gorskog Kotara, Petrove Gore, Samarice, na Mosoru. Pšunju, Pappuku, Kalniku i Bilogori.

Marko Orešković je napisao tekst ove zakletve u srpnju 1941. godine.

Poslije mnogih i mnogih sastanaka komunisti i partijskih rukovodstava, planule su u svima krajevima i u samom Zagrebu ustaničke puške, a često su borci opalili te prve metke, odmah pošto su završili kakav sastanak.

Djelo Partije, to je ustanak. Djelo partije, to je borba do pobjede, borba preteška, mučna, puna žrtvovanja i samoprijegora, ali i borba koja je jedini spas naroda i značila konačnu pobjedu.

Kao što je prvi ustanički puca- canj djelo Partije, kao što je sav svenarodni Oslobođilački rat djelo Partije, tako je i pobjeda i naš novi život, njezino djelo, jer su milijunske mase naroda prih- vatala riječ borbe, zakletvu i pušku, prigrlile su ideje koje je propovijedala Partija. To je zapi- sano kao vječna istina, kao slava KPJ zlatnim slovima u historiju naših naroda.

To je vječna, nezaboravna isti- na. Zato narod na Dan Ustanka naročito sada povodom 40-godišnjice jubileja odaje čast velikom djelu Partije, njezinim rukovodi- ocima, zato ih voli i cijeni.

U djelima ustanka i revolucije našu su narodni prihvatili i prih- vataju ideju izgradnje zemlje i socijalizma. I jer je uspio Usta- nak, mi žanjeno svakog ljeta sve plodnija polja, svake godine sve snažnije uspijehe.

Mahmud Konjhođić

Iskre slobode

Prošlo je osamnaest godina od onih dana. U šumama i na poljima opet odjekuju vesele pjesme žetelaca i pastira. Naoko promjene nema, ali koliko je novog u našem životu. Siječanja na one dane su ostala i nema starijeg čovjeka, koji ne pamti događaje, kad je život značio borbu i smrt.

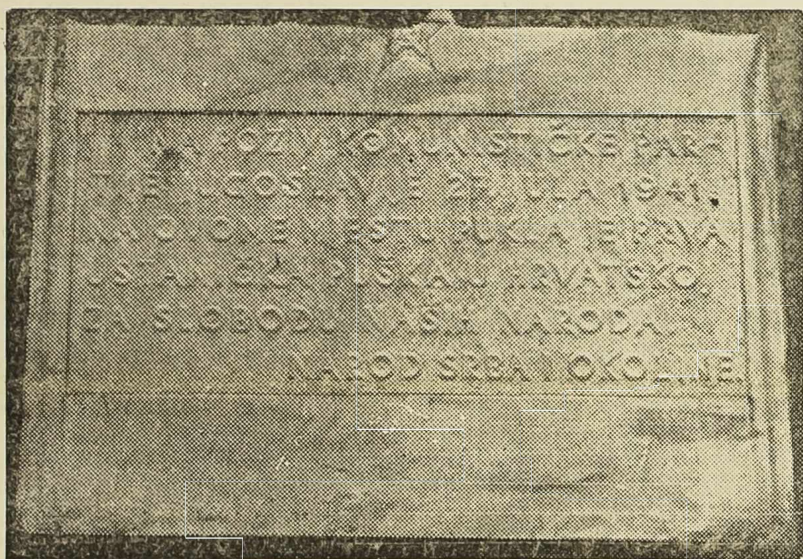
A tih julskih dana, 1941. smrt je vrebala na svakom koraku. Fašizam je stavio ruku na živote i zemlju. Nedjela okupatora su otpočela, dim sa zgarista dizao se do neba, a ruke krvnika vršile su zločine nepoznate u historiji. Ali ljudi se nisu dali. Malo je vremena proteklo od početka okupacije, a već je čitavom zemljom prošao poziv Centralnog komiteta KPJ na ustanak. Kao borbeni poklik, širila se riječ Partije i Tita kroz krvave patnje, preko opustjelih sela i nemirnih gradova.

Ustanak je otpočeo. Sedmog jula pukla je prva ustanička puška u Srbiji, a ubrzo su se na njezin pucanj odazvale druge. Iz svih krajeva naše izmučene zemlje, do Triglava do Ohrida, od Jadrana do ravne Vojvodine nicali su odredi boraca za slobodu. Narod-heroj čuo je glas Partije i Tita i njihove riječi odzvanjale su u svim poštenim srcima: »Narode diži se! Došao je čas da razvijete ovu borbu, da ujedini- njen s oružjem u ruci istjeraš okupatora iz naše zemlje.»

Došao je čas borbe, odlučan dan, koji je udario temelje borbe i slobode. I kao što potoci s gorskih visina žure, da se sliju u moćne i široke rijeke, tako se narod okupljao u veliku vojsku osvjetnika i oslobođilaca, vojsku revolucije.

Prošlo je osamnaest godina od onih dana. Njive i sela, popaljena i pljačkana, crvena od krvi i vatre, opet su zelena, puna života i radosti. A u nama raste ponos na borbu koju smo prošli i zahvala onima, koji su za našu slobodu pali.

Stim mislima slavimo Narod-heroja, Partiju i Tita — predvodnike. Slavimo dan ustanka.

Spomen ploča u Srpskom Klancu

Svi članovi Partije prihvatili su se posla da u srca naroda prene- su veliku ideju ustanka i borbe.

An onda su se počela nizati dje- la ustanika. O tome svjedoče preživjeli lju- di, svjedoče djela prvih ustanika. Nema ni jednog kraja u Hrvat- skoj, gdje nije doprla plamena riječ ustanka, riječ Partije.

U šumi, Abez, kod sela Ostro- žina na Kordunu održan je 17. srpnja 1941. sastanak na kome su se o ustanku na Kordunu i Bani- ji dogovorili sekretar Centralnog komiteta KPH Rade Končar i član CK Josip Kraš s desetericom predstavnika kotarskih komiteta za kotare Glinu, Vrginmost i Voj- nić.

U uvalici Jasenova kod Selca

Prošireni plenum Kotarskog komiteta SK Šibenik

RAZLIČITI REZULTATI U IDEOLOŠKO-POLITIČKOM RADU

Prošle srijede održan je u dvorani Društvenog doma plenar- ni sastanak Kotarskog komiteta SK Šibenik, na kojem se rasprav- ljalo o ideološko-političkom djelovanju u organizacijama Saveza komunisti. U referatu, koji je podnio član Kotarskog komiteta SKH Mirko Knežević, istaknuto je, kako je naglašeno i u diskusi- ji, da je proteklo razdoblje bilo obilježeno proučavanjem Progra- ma SKJ, uz napomenu da su i postignuti rezultati bili neujed- nani.

U referatu je dan osvrt na rad nekih općinskih komiteta SK, koji nisu pružili adekvatnu po- moć svojim organizacijama, tako da je sve to djelovanje bilo u- glavnom prepušteno inicijativi o- snovnih organizacija SK. Među takvima spominju se općinski komiteti Vodica, Primoštena, Ok- klaja i Stankovaca, dok su se s druge strane općinski komiteti Drniša, Tijesna i Šibenika afir- mirali naročito u dobro organizi- ranim pripremama. Posebno je naglašeno da je sav taj rad po- primio stalni karakter i da su mnoge organizacije SK postale aktivnije. Ideološke komisije, na- glašeno je u izvještaju, baveći se više organizaciono - metodičkim zadacima, zapostavljale su stvar- ne rezultate i kvalitet stvarče- vanja kongresnih materijala, te njihova primjenjivanja u praksi. Ističući daljnje oblike ideološko-

političkog rada među članstvom, referat je podvukao da su večer- nje političke škole u Šibeniku i Drnišu odigrale značajnu ulogu u širenju političke naobrazbe svojih kandidata. Šibensku školu uspješno su završile dvije klase, a na drniškoj jedna. I omladin- ske političke škole koje djeluju u Šibeniku i Kninu postale su važni centri ideološko - politič- kog odgoja među omladinom. Referat je također spomenuo još neke oblike takvog djelovanja, kao što su marksistički klubovi, seminari za sekretare osnovnih organizacija SK i drugo.

O načinu proučavanja kongre- snih materijala i Programa SKJ zapaženo je da su neke organi- zacije odstupile od sugestija, naj- većma zbog toga što su one za- htijevale intenzivniji i složeniji rad. U nekim pak organizacijama to djelovanje provodilo se kam-

panjski. Uočeno je također da su na izučavanju Programa SKJ bi- le angažirane samo osnovne or- ganizacije SK, dok su ostale dru- štvene i političke organizacije, kao što su Socijalistički savez, Sindikat i Narodna omladina, o- stale izvan tog djelovanja.

U diskusiji je Rajko Dobrije- vić govorio o načinu proučavanja kongresnih materijala, pa je pod- vukao da se prema ranijem pla- nu sav taj rad trebao odvijati kasnije pristupanjem studioznijem kasnije pristupanju studioznijem izučavanju. Međutim, od toga se odstupilo. Josip Zagorac je na- glašio da se novim članovima SK nije posvetilo dovoljno paž- nje na njihovom ideološkom od- goju, dok je Pero Tanjga rekao da se prema postojećim moguć- nostima u ideološko - političkom uzdizanju članstva moglo učiniti daleko više. Vlaho Guberina je rekao, da je sistem objašnjavanja među omladinom urodio dobrim rezultatima i da se aktualna po- litička problematika iznosila pred članovima SK, budući da izvje- stan dio ne prati štampu. Govo- reći o aktivnostima drugih poli-

(Nastavak na 2. strani)

Dan ustanka svečano će se proslaviti

Šibenski kotar će najsvečanije proslaviti 27. srpnja — Dan u- stanka naroda Hrvatske. Pored ukrašavanja izloga, u kojima će biti izložene fotografije i doku- menti iz prvih dana Narodnog ustanka, na istaknutim mjestima u gradu postaviti će se svijetleći natpisi, dok će se uoči proslave paliti krijesovi na okolnim brdi- ma i uz obalu. Ovogodišnja pro- slava bit će obilježena nizom o- trikćia spomen kosturnica i plo- ča. Tako će se otkriti spomen ko- sturnice u Stankovcima i na Kornatima, dok se na primošten-

Brod „Marjan“ otvorio prugu Jadran - Meksiko

U subotu 18. o. mj. navečer krenuo je iz šibenske luke na svoje prvo putovanje brod Kvar- nerske plovidbe »Marjan«, koji je ujedno time otvorio novu li- niju između Jadrana i Meksi- čkog zaljeva. Osim »Marjana« na toj relaciji saobraćat će brod »Šibenik«, »Kumrovec« i »Ka- stav«. Brod »Marjan« uplovio je nedavno iz Rijeke, gdje je ukrcao 140 tona generalnog tereta. Za vrijeme svog boravka u Šibeniku brod je ukrcao 3250 tona istog tereta. Na putu za Meksiko »Marjan« će pristati u luke SAD Hjuston i New Orleans, dok će u Meksiku vjerojatno pristati u Vera Kruz. Na svom povratku predviđa se da će brod uploviti u neke talijanske luke na Sre- dozemnom moru, a vjerojatno i u Solunu. U povodu otvaranja nove lini- je na brodu je priredjen svečani brodu.

Uz Dan ustanka naroda Hrvatske VEZA JE USPOSTAVLJENA

27. srpnja 1941. godine izbio je ustanak protiv ustaša i okupatora u Drvaru. Ustanak se ubrzo proširio preko Bosanskog Grahova do Golubića, 12 kilometara od Knina. U to vrijeme nalazio sam se u Kninu na zadatku, koji sam dobio od Pokrajinskog komiteta KPH za Dalmaciju, od drugova Vicka Krstulovića, političkog sekretara i Ivana Amulića, organizacionog sekretara PK.

U Kninu se nije točno znalo, tko je podigao i tko rukovodio ustanakom. Mi smo bili uvjereni, da su komunisti organizirali ustanak, ali se po Kninu proširio glas, da su ustanak digli četnici i da kolju sve Hrvate. Tu parolu su podržali ustaše, kako bi uplašili Hrvate, koji se nisu vezali uz njih.

Međutim, o ustanku i ustanici- ma se pričalo u Kninu. Ustaše je zahvatila panika i oni su pobjegli iz Knina. To je bilo krajem, srpnja ili prvih dana kolovoza 1941. godine. Tada nas se okupilo oko tridesetak komunističkih i simpatizera. Naoružani smo se oružjem koje smo imali, da bi zauzeli sve javne zgrade u Kninu, osigurali straže na mostovima, i da se povežemo s ustanicima iz Bosanskog Grahova i Drvara. To je bilo između 8 i 8.30 sati navečer. U to vrijeme došao nam je jedan simpatizer i obavjestio nas, da je na željezničku stanicu stiglo nekoliko kompozicija talijanske vojske i da vrše raspored za zauzimanje Knina. Izvidnica je to potvrdila. Nakon toga donešena je odluka, da se oružje spremi. Desetak drugova je krenulo na tvrđavu u Kninu, jer je na njoj bilo dvadesetak domobrana i napuštenih oficira, da bi ih razoružali i poslali kući. U tome smo potpuno uspjeli, ma da su Talijani već bili zaposjeli prilaze tvrđavi i počeli pucaati — na prazno, »za svaki slučaj«. Kad smo domobrane razoružali i oružje spremili oni su se razbjegli kućama. Tada je organizacija u Kninu posjedovala nekoliko desetaka vojničkih pušaka i, čini mi se, 4 puškomitraljeza, te nešto bombi. Talijani su

navečer »ovladali« Kninom. U zgradi divizije, u jednoj prostori- ji podrumu, našli su oko dvadesetak izmrcvarenih leševa, koje su ustaše poklali prije svoga bijega iz Knina. Nakon povratka ustaša u Knin, Talijani su nekoliko ustaša zatvorili u tu istu prostoriju, gdje su bili leševi. To je bio demagoški potez talijanskih fašista, da bi na svoju stranu privukli ustanike iz srpskih sela, a već su imali sporazum s četnicima popa Đujića. Četnici su u svim srpskim selima pronosili parolu, da su Talijani njihovi zaštitnici, da su ih spasili od ustaškog klanja i da su im oni saveznici. Zahvaljujući tome, situacija nije više bila pogodna za masovni ustanak srpskog življa Knina i okolice, kao što je bila prije te četničke agitacije u korist Talijana.

O ovom događaju i o svemu što sam mogao saznati o ustanicima upoznao sam KP KPH-e za Dalmaciju. Odmah zatim sam dobio nalog, da se s ustanicima svakako povežem i da vidim kakva je situacija, kako su naoružani, kako je organizacioni stanje i t. d. Preko jednog fotografa, našeg simpatizera, uspostavljena je veza s komesarom Gerilskog odreda (kako se tada zvao) u Bosanskom Grahovu — drugom Krnetom i ugovoreno je kada da krenem na put, da bi se sastao s rukovodiocem ustanka, komandantom odreda u Drvaru, drugom Ljubom Babićem.

Dobilo smo prve informacije o rasporedu ustanickih snaga. U Drvaru ustanikom rukovode komunisti, u Bosanskom Grahovu komandant je Brane Bogunović, koji je već tada uvelike pokazivao svoje šovinističko i četničko raspoloženje, kasnije četnički vojvoda, a komesar komunisti. Jedan dio ljudstva je stao uz komandanta, a drugi uz komesara. Komesar je bio član Partije, ali je imao dobrih simpatizera partije, naročito među mladim ljudima, radnicima, koji su radili na sječi šume. U Strumičkoj Dolini do Golubića vlast su imali četnici pod rukovodstvom popa

Momčila Đujića, koji je kasnije postao zloglasni koljač i četnički vojvoda. Po Strumičkoj Dolini patroliraju žandari u uniformi. Onaj fotograf koji je išao na ugovaranje veze, umalo nije izgubio glavu, jer su ga neki prepoznali, a znali su da je Hrvat. Ako bi se i ja pojavio kao Hrvat, nebi prošao. Tako sam fingirao kao Crnogorac, a sa sobom sam poveo jednog omladinca (Srbina) iz poznate srpske porodice iz Knina. Prvih dana kolovoza 1941. godine preko Golubića i Strumičke Doline stigao sam u Bosansko Grahovo, a sutradan motorbiciklom do Drvara. Tu je održan sastanak s drugom Ljubom Babićem i drugovima iz štaba gerilskog odreda. Oni su izložili situaciju. U Drvaru je bilo više od 500 ustanika, a svega stotina je bila naoružana, pretežno starim lovačkim puškama. Četvorica su bili članovi KP. Dakle, nedostajalo je partijsko-političkih spremnih kadrova i oružja. Posebno je razmotrena uloga popa Momčila Đujića, koji se povezao s Talijanima, protiv kojih se nije htio boriti. (Naprotiv, kasnije, kad su Talijani poduzeli ofanzivu on je s četnicima napadao Bosansko Grahovo i Drvar, zajedno s Talijanima).

Na sastanku je odlučeno, da se Gerilski odred u Drvaru zove partizanski odred i da se znade, da su ustanak i odred organizirali i s njime rukovodili komunisti. Uspostavilo se, da do tada drugovi u Drvaru nisu imali nikakve partijske veze s Pokrajinskim komitetom KPJ za Bosnu i Hercegovinu, te da je ovo prvi kontakt s nekim partijskim forumom. Drug Ljubo je pozdravio Vicka Krstulovića i zamolio ga, da se ustanicima u Drvaru pomogne u partijskim kadrovima, i oružju, te da Pokrajinski komitet KPH za Dalmaciju po svojoj vezi obavijesti Pokrajinski komitet KPJ za Bosnu i Hercegovinu, pa makar i preko CK KPJ o situaciji kod njih. Od drugova u Drvaru dobio sam nekoliko primjeraka letaka i biltena koje su oni izdavali. Dogovorili smo se za

kurirsku vezu između Drvara i Knina, kako bi se uzajamno obavještavali.

Drugovi u Drvaru su mi dali propusnicu na ime Miloš Crnjaković, bivši poručnik, Crnogorac, rodom iz Nikšića, da bi se mogao lakše kretati kroz četničke položaje do Knina. U Bosanskom Grahovu sam se ponovno sastao s drugom Krnetom, komesarom gerilskog odreda. Tu je situacija bila napeta. Komandant odreda Brane Bogunović, šovinistički i četnički raspoložen, htio je da sa svojim ljudima ubije učiteljicu Marić, jer je bila Hrvatica, a radila je u štabu. Iz Bosanskog Grahova do Golubića krenuo je samom i drug Krneta, jer se bojao, da će me četnici napasti. U Strumici smo sreli žandarmerijsku patrolu, koja nam je pregledala propusnice. U Golubiću smo zatekli Momčila Đujića s dvadesetak četnika. Preko puta bio je razapet visoko jedan konop, na kojem su vijorile talijanske i srpske zastave. Kad smo upitali Đujića zašto je izvjesio te zastave, on je rekao, da tako mora, da je došlo do puškarenja između njih i ustaše iz hrvatskog sela Vrpolja, pa ako naidu Talijani, neka vide da im četnici nisu neprijatelji, već saveznici. Đujić je dalje objašnjavao, da se mi ne možemo boriti protiv Talijana, da su oni jaki i organizirani, do bro naoružani, da se dovoljno boriti protiv ustaša, da su Talijani zaštitili Srbe od ustaškog klanja i t. d. To je bio početak kolovoza 1941. godine, a već je bilo jasno kuda kreću četnici. Zaista, veza između njih i njihovog poglavara Draže Mihalevića mora da je odlično funkcionirala.

Radi puškaranja između četnika i ustaša nije ni bilo moguće krenuti cestom prema Kninu, pa smo ja i drug Krneta čekali i dogovarali se što da napravimo. U to vrijeme naišao je jedan kamion pun talijanske vojske, koja je bila upućena na osiguranje željezničkog vijadukta kod Pađana, pa su umjesto da krenu tamo krenuli zabunom prema Golubiću. Tu su se zaustavili. Svi četnici su se postrojili i pozdravili Talijane. S tom grupom vojnika bio je jedan mlad podporučnik (sottotenente), kojemu je prišao Đujić, s njim se rukovao i objasnio mu, da je pogriješio, te mu dao točna obavještenja. To se sve odigralo pred našim očima. Pošto je Đujić znao da ja moram za Knin, ponudio mi je da krenem tim talijanskim kamionom do Knina. Bio sam pred alternativom: ili čekati neizvjesno vrijeme tu, među četnicima ili »iskoristiti« ovu mogućnost. Pošto mi se žurilo radeći podnašanja izvještaja, a nakon konzultiranja s drugom Krnetom i cjeniči da između Đujića i tog talijanskog oficira nije bilo nikakvog prethodnog dogovora, odlučio sam, da prihvatim taj prijedlog. Tada je Đujić zamolio sottotenente, bili ukrao jednog civila koji bi išao za Knin. Ovaj je pristao. Tako je komunisti, pun ilegalnog komunističkog materijala, s pištoljem u džepu, bio prebačen talijanskim vojnim kamionom, zahvaljujući prijateljstvu između četnika i Talijana.

Pokrajinskom komitetu KPH za Dalmaciju podnio sam pismeni, a zatim usmeni izvještaj. Kratko vrijeme poslije toga bio sam pozvan u Split. Ivo Amulić me povezao s jednim drugom, koji se interesirao za situaciju u Drvaru, Bosanskom Grahovu i Kninu, Drišu i t. d. Bio je to pokojni Pavle-Pap-Silje. Na drugom sastanku dao je direktivu za dizanje ustanka u okolini Knina. Drug Silje mi je tada rekao, da će se organizirati odredi od komunističkih i seljaka, koji će se slati u pravcu Bosanskog Grahova i Drvara, da u prvo vrijeme pomogne tamošnjim drugovima, a kasnije da se prebace na teren Dalmacije. Bila je ugovorena šifra na koju će se javljati odredi u pravcu Drvara, upućivani iz Splita i Sibenika. Odredi, koji budu stizali iz pravca Sibenika javljat će se meni u Knin šifrom »Zarja - Zapad«, a oni koji budu dolazili iz pravca Splita i Sinja sa šifrom »Isa - Istok«. Moj zadatak je bio, da organiziram njihov daljnje prebacivanje do Drvara. Kao što je poznato, prva dva odreda iz Splita i Sibenika su stradala. Ipak je grupa od jedanaest drugova iz Sibenikskog odreda uspjela da se probije do Drvara.

Veza s drugovima u Drvaru je i kasnije redovno održavana. Gaspar Bergman

Prošireni plenum Kotarskog komiteta

(Nastavak sa 1. strane)

tičkih faktora, Petar Skarica je istakao da se organizacije SSRN nisu dovoljno uključile u ideološko-politički rad, isto tako ni Sindikat. Ukazao je zatim na potrebu provođenja individualnog rada među članovima SK, te jačeg aktiviziranja SSRN i Sindikata u obradi kongresnih materijala.

Sekretar Kotarskog komiteta SKH Ivo Družić je naglasio da rad u ideološko-političkim radu u cjelini ne zadovoljava i da bi prema realnim mogućnostima on trebao biti bolji. Tome uglavnom pridonosi činjenica što članovi SK ne poznaju dovoljno situaciju na terenu i što čitavo djelovanje prepuštaju ideološkim komisijama. Neke pak organizacije, rekao je Ivo Družić, samo formalno proučavaju kongresne materijale, a neke pak ni tome ne prilaze. Za takvo stanje najviše su odgovorna rukovodstva, koja u punoj mjeri nisu ispoljila dovoljno sistematičnosti i planskog djelovanja na tom polju.

Na kraju je zaključeno da se na širem planu pride proučavanju kongresnih materijala, kao i to da se već sada izvrše solidne pripreme na osnovu sugestija CK SKJ.

Predsjednik Tito odlikovao šesnaest radnika i službenika

Narodni zastupnik Petar Skarica uručit će odlikovanja 16-oricu zaslužnih radnika i službenika zaposlenih u tvornici elektroda i ferolegura u Sibeniku, koje je odlikovao Predsjednik FNRJ. Ordenom rada II. reda odlikovan je Paško Grubišić, ordenom rada III. reda Josip Baranić, Augustin Kokeza, Krešo Mileta, Franjo Roško i Milan Zaninović. Medaljom rada odlikovano je još 10 radnika i službenika.

Utvrđivanje radnog i posebnog staža

Izaskom Zakona o radnim odnosima (Službeni list FNRJ broj 53/57.) Zavodi za socijalno osiguranje prestali su utvrđivati radni staž, izuzev za one predmete, koji su se zatekli u postupku kod zavoda na dan 31. prosinca 1957. godine. Radni i posebni staž po postojećim propisima utvrđuju sada komisije pri NO-a općina u smislu Uredbe o organima i postupku za utvrđivanje radnog staža i drugih perioda, koji se upisuju u radnu knjižicu Službeni list FNRJ broj 45/58.). Komisija za utvrđivanje radnog posebnog staža pri NO-u općine Sibenik sastavljena je od predstavnika NO-a općine, Kotarskog zavoda za socijalno osiguranje i Općinskog sindikalnog vijeća.

Što je to radni, a što posebni staž?

Radni staž je vrijeme provedeno u radnom odnosu s punim radnim vremenom kod privrednih organizacija ili privatnih poslodavaca. Izuzetno u radni staž računa se vrijeme provedeno na radu s radnim vremenom manjim od 8, odnosno 7 sati dnevno, ali ne manjim od 4 sata. Ako je netko radio 4 sata dnevno, računa se vrijeme provedeno u radnom odnosu od 2 godine za 1 godinu, odnosno polovica.

S radnim stažom, odnosno s radnim odnosom izjednačena su lica, koja su izabrana za određene dužnosti, koja primaju stalnu mjesečnu nagradu za svoj rad, lica u sastavu JNA (aktivni kadar), lica u sastavu Narodne milicije i lica izabrana u društvenim organizacijama na određenim dužnostima uz stalnu mjesečnu nagradu.

Posebni staž je vrijeme, koje je osiguranik proveo u Narodnooslobodilačkoj vojsci Jugoslavenske armiji, zatvoru, internaciji, logoru, konfinaciji, u sastavu savezničkih armija u toku II. svjetskog rata, vrijeme provedeno na aktivnom i organizovanom radu za NOB-u od 6. IV. 1941. do 15. V. 1945. godine, na aktivnoj suradnji za NOP od oslobođenja, na revolucionarno-organizacionom radu prije 6. travnja 1941. godine, u štrajku prije 6.

travnja 1941. godine, kao nezaposlena osoba uslijed patriotskog držanja za vrijeme NOR-a, vrijeme provedeno u sastavu španjolske republikanske vojske i drugi periodi, koji su izjednačeni s radnim stažom.

Nadalje, pod posebnim stažom računa se vrijeme provedeno u članstvu seljačkih radnih zadruga, ako je u članstvo zadruge stupio iz radnog odnosa i ako se po izlasku iz zadruge zaposlio u roku od 6 mjeseci, ili se prijavio organu službe za posredovanje rada radi zaposlenja najkasnije do kraja 1954. godine. Vrijeme provedeno u članstvu SRZ poslije 30. VI. 1954. godine ne računa se u posebnim staž. Ako se netko nije zaposlio do kraja 1954. godine, ili se nije prijavio organu službe za posredovanje rada do tog roka, gubi pravo i za ono vrijeme, koje je proveo u članstvu SRZ. Za gore navedene uslove može se priznati u mirovinski staž vrijeme provedeno u članstvu SRZ.

Međutim, ovdje je potrebno objasniti pod kojim se uvjetima može priznati aktivni i organizirani rad za NOB ili aktivna suradnja za NOP.

Da bi se nekom priznao aktivni i organizirani rad za NOB-u potrebno je, da nije bio zaposlen, te da je svu svoju ličnu aktivnost posvetio radu za NOB-u. Međutim, izuzetno od prethodnog stava može se priznati aktivni i organizirani rad onim licima, koja su bila u radnom odnosu i koja su ostala u radnom odnosu po nalogu vojnog ili političkog rukovodstva NOP-a i koja su aktivno i organizirano radila za NOB-u.

U koliko su ispunjeni gornji uvjeti, vrijeme provedeno na aktivnom i organiziranom radu za NOB-u računa se dvostruko.

Vrijeme provedeno na aktivnoj suradnji za NOB računa se u jednostrukom trajanju onom osiguraniku, koji je stalno u dužim periodima vršio pojedine zadatke po nalogu vojnog i političkog rukovodstva NOP-a, i ako se zadenja, na revolucionarno-organizacionom radu prije 6. travnja 1941. godine, u štrajku prije 6.

Komisija pri NO-u općine Sibenik već je rješavala nekoliko slučajeva u pogledu utvrđivanja aktivnog i organiziranog rada za NOB-u. Dosad niti 25 posto slučajeva nije riješeno kao aktivni i organizirani rad, već izuzetno nekima, kojima su svjedoci dokazali, da su aktivno i organizirano radili po direktivama vojnog ili političkog rukovodstva NOP-a. I-naće, priznata je suradnja u 50 posto slučajeva, dok su ostali zahtjevi odbiveni, jer nije bilo osnovne da se utvrdi aktivni i organizirani rad.

Postupci nekih građana zadaju velike teškoće NO-u općine. Bilo bi potrebno, kad bi svaka stranka, koja misli postaviti zahtjev za utvrđivanje radnog i posebnog staža dobro proučila odredbe člana 31 i 32 Zakona o mirovinskom osiguranju (Službeni list FNRJ broj 51/57.).

Smatram, da će ovaj članak razjasniti pojam aktivnog i organiziranog rada i aktivne suradnje, te da će mnogima koristiti, a NO-u općine smanjiti nepotrebne troškove. (AB)

Uz 14-godišnjicu pogibije Vjekoslava Širinića

Vjerman sin svog naroda

Vjekoslav Širinić, učitelj u Kričkama kod Drniša, već 1938. godine počeo je aktivno djelovati u tada naprednim društvima. U udruženju učitelja čiji je bio član, unosio je politička shvaćanja o borbi za novo društvo. On je te svoje političke progresivne koncepcije izložio i na konferenciji učitelja u Kninu. Upravo zahvaljujući njemu, kao i drugovima komunistima Marinu Franičeviću, Vinku Laliću i Petru Đakoviću, učiteljsko udruženje u Kninu bilo je veoma napredno i redovito biralo delegate za kongres učitelja.

I Širinić je bio delegat udruženja učitelja na skupštini u Zagrebu, gdje je od udruženja bio ovlašten da zauzme negativan stav prema Tomašiću i reakcionarnom dijelu ljudi skupljenih u HSS-u. Sa skupštine se povratio pun optimizma, te je s mnogo žara nastavio širiti napredne ideje.

Na jednom sastanku partijske jedinice u Drnišu bilo je najviše riječi o tome, kako okupiti omladinu i u njoj probuditi nove interese, razviti u njoj borbenost i revolucionarnost. U to vrijeme otvorena je čitaonica i knjižnica, organiziran je skojevski aktiv i nakon godinu dana rada moglo se konstatirati da je skojevski grupa brojna i veoma borbena. Iz te grupe izrasli su omladinci, koji su u prvim danima okupacije borbena i s mnogo mladenačkog dara nosili barjak slobode. To je bila jedna Širinićeva zasluga.

U Drniškoj krajini postojala su tri poduzeća za eksploataciju ugljena i boksita. Nepodnošljivi uvjeti rada nemilo su pritisivali i radnike i seljake, koji su po danu radili u rudniku, a u popodnevnim satima na svojim poljima. Iako je u takvoj sredini bilo teško raditi, ipak se proširilo. Neposredno prije rata izrasla je partijska organizacija koja je okupila napredno jezgro i povela ga u Narodnooslobodilačku borbu. Nije bila brojčano velika, ali zato srećom i odlučnošću hrabra. Širinić je dobro shvatio tu sredinu i znao je prema njoj prilagoditi način i sadržaj rada.

O Širiniću kao čovjeku može se mnogo govoriti. Citav njegov život bio je ispunjen borbom za bolju sutrašnjicu, za ljude. On je uvijek maštao o čovjeku, koga će resiti sve vrline, koji će voljeti rad i poštovati druge, koji će se odlikovati plemenitošću i stvaralaštvom. I on sam bio je takav, pa nije nikakvo čudo što je to prenosi i šalu. U društvu u kojem se kretao, uvijek se time isticao i na sve ljude prenosi vedrinu i optimizam.

Kad je 1939. godine formirana partijska jedinica u Drnišu, Širinić je postao njezin sekretar.

Dvije godine kasnije bio je član pokrajinskog komiteta, a zatim i član Izvršnog odbora Okružnog narodnooslobodilačkog odbora u Sibeniku, te Okružnog komiteta KP Sibenik. Na izborima za ustavotvornu skupštinu bio je biran za poslaničkog kandidata za kotar Drniš.

Kad se jedne večeri 1945. godine na motokotaču vraćao s izborne agitacije iz Promine prema Drnišu, bio je iz zasjede ubijen sa strane jedne grupice ljudi koja je kasnije uhvaćena. Mučki je ubijen čovjek koji se za cijelog života borio i sanjao o ljepšem životu. (vm)

Bilješka iz Gošića

Jedini slučaj, ili ...?

Gošić je selo sa svega nekoliko desetina kuća. Do pred rat živjelo je tihim seljačkim životom. Prvi napredak u bivšoj Jugoslaviji osjetilo je, kad je u njemu sazidana škola. Možda baš zahvaljujući školi i učitelju, koji je bio u svakom pogledu neumoran radnik. Ova promjena je iz osnova izmijenila, do tada miran i jednoličan život sela. Ljudi su saznali po prvi put za vještačko gnojivo, voćarstvo u širem smislu, pčelarstvo i racionalnije korištenje zemljišta. I sami su poduzeli niz mjera za poboljšanje svog položaja. Došao je rat i prekinuo napore mještana. On je donio nove prilike, nov život. Život pod okupacijom.

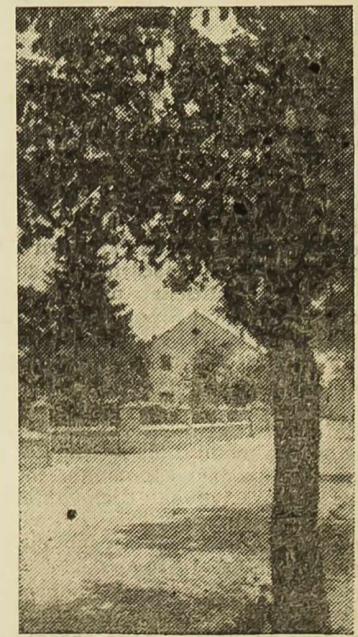
Rat je donio i političku orijentaciju sela, jer su mahom svi njegovi stanovnici disali istim političkim duhom. Stajali su uz NOP, aktivno od prvih dana. Premda je selo bilo okruženo neprijateljskim garnizonima, ustašama i četnicima, ono je vodilo svoj aktivni politički i borbene život. I ništa ga nije omele. Ni racije, ni kundaci koji su

pljuštali po plećima njegovih omladinaca i omladinki, ni paljevine njihovih lonova, ni ljudske žrtve.

Tako maleno selo dalo je dobru četru boraca NOV-e. Od njih su mnogi poginuli, a neki su: po svršetku rata došli da nastave svoj seljački život ili su ostali u JNA kao njezini aktivni članovi. Veliku čast osjetili su stanovnici ovog malog zagorskog sela, kad je jedan njihov prvoborac bio proglašen Narodnim herojem.

Pa ipak uza sve bogatstvo tradicije u borbi za socijalizam, ovo selo danas, nakon 15 godina socijalističke izgradnje, jedva životari. Današnje društvene i političke organizacije u njemu kao da ne žive. Gdje je osnovna organizacija SSRN, gdje je aktiv Narodne omladine, organizacije SK i žena, čitaonica, djelatnost prosvjetnih radnika -- mora se došljak i prolaznik s pravom pitati. O svemu tome trebali bi povesti računa najlogovorniji faktori i ponovno aktivizirati seoska društva i organizacije.

N. Zeželj

Iz naše kulturne prošlosti

STAROHRVATSKE OSTRUGE IZ OSTROVICE

U ranosrednjovjekovnoj zbirci arheološkog odjela Gradskog muzeja u Sibeniku nalazi se interesantan i vrijedan spomenik naše nacionalne kulture — starohrvatske ostruge iz IX. stoljeća.

Do nalaza je, kao što se to često dešava, došlo slučajno:

Oko 300 m zapadno od osnovne škole u Ostrovici, upravo na zemljištu kojim prolazi seoski put, nalazi se veliko ranosrednjovjekovno groblje na redove. Grobovi su vrlo plitko. Kako se gornji sloj puta uslijed prometa i kiše istrošio, izbilo je desetak grobova na površinu. Ljeti 1954. godine, poslije nekog jačeg pljuskaja, pojavio se u vododerini uz lijevu stranu puta u selo jedan napola otvoren grob. Martin Mihaljević, mještani koji je taj grob raskopao, našao je u njemu kostur. Uz kosti stopala otkrio je dvije ostruge s odgovarajućim saponima, okovom i jednom tankom ornamentiranom brončanom pločicom. Godinu dana kasnije nalaznik je nađene predmete — o-

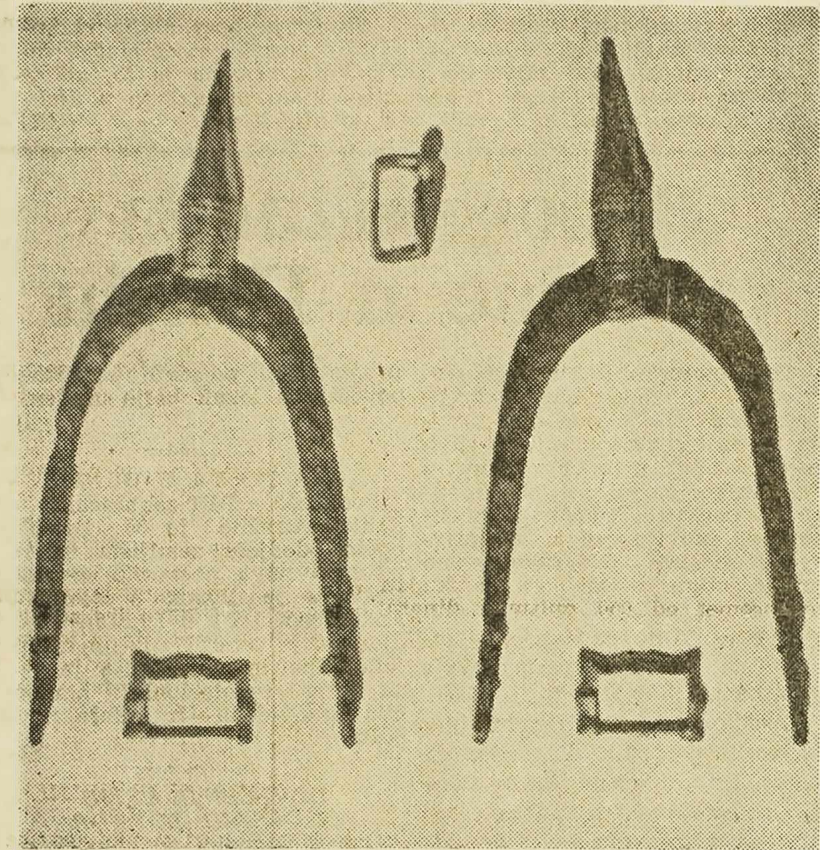
re. Na izmaku srednjeg vijeka javlja se na šiljku trna pomični nazupčani kotačić — zvijezdica sa 6—20 krakova. Od tada ostruge uglavnom poprimaju svoj današnji oblik. Od XVI. st. javlja se i poseban tip — ostruge kao sastavni dio stremena, t. zv. »kazan-uzengije« naših narodnih pjesama.

Već iz ovog sumarnog pregleda razvoja ostruga, a na temelju oblika i tehnike izrade i ornamentiranja, vidljivo je da ostrovičke ostruge predstavljaju karolinški tip (ovaj izraz označava doba i stil, a ne nosioce). Kako imaju ušice, trebalo bi ih datirati nešto ranije. One se, međutim, zbog ostalih stilskih karakteristika moraju staviti u drugu polovinu IX. stoljeća. Istoj grupi pripadaju i ostale ranosrednjovjekove ostruge s područja Dalmacije, među kojima i naročito isticu umjetničko izdvojenost i iz Biskupije kod Knina — jedne od bronce za zlatnom prevlakom, a druge od bronce sa srebrnom

keramike na padinama humka. Danas se na tvrđavi razabiru samo pojedini temeljni zidovi zgrada i vanjski, obrušeni ogradni zid. Na većoj platformi postoji cisterna u kojoj uvijek ima pitke vode. Na južnoj strani uklesane su u kamenu još dvije manje cisterne, ali bez vode.

Ostrovica se u dokumentima prvi put spominje u drugoj polovini XII. stoljeća. Do 1347. godine bila je vlasništvo bibrirskih knezova Šubića, a poslije, kratko vrijeme, kninskih feudalaca Nelipića i bosanskog kralja Tvrtka I. 1407. godine darovao je kralj Ladislav Napuljski Ostrovicu bosanskom velikom vojvodi Sandalju Hranicu, koji ju je 13. IV. 1411. godine prodao Mlečanima. Međutim, već slijedeće godine povratio ju je kralj Sigismund. Otada se za Ostrovicu bore Mlečani i pojedini domaći feudali. Neposredno prije pada pod Turke bila je u rukama viteza Stjepana Kožuljića. Poslije njegove smrti, 1523. godine, zauzeli su je Turci, koji su je, kao i većinu naših utvrđenih gradova zapustili, te je propala. Iste godine pao je i Bribir.

Prof. Antun Ratković

badnije ostruge, dva saponi bez igle i jedan okov — ustupio Gradskom muzeju u Sibeniku, dok je ostali materijal zametnuo, te je za nauku izgubljen.

Isti mještani posjeduju i nekoliko desetaka komada novca od rimskog, preko mletačkog — među kojim je i jedan zlatnik — do suvremenog. Prošle godine je njegov sin izorao na svojoj njivi podno sela odlično očuvano srednjovjekovno koplje i topuz.

Ostruge su od kovanog željeza. Trnovi ostruga, okov i saponi preučeni su brončanom prevlakom u kojoj ima izvjestan postotak zlata. Ostružni lukovi završavaju četvrtastim otvorima — ušicama, koje imaju isti oblik kao i saponi. Na svim ušicama postoje igle za zakopčavanje remena, kojim su se ostruge učvršćivale za obuću. Trnovi imaju okrugli presjek. Ornamentirani su na mjestu gdje se odvajaju od luka s jednim, a na prelazu u šiljak sa po dva niza plastičnih zubaca, koji su nastali urezivanjem prstenova. Prostor između prstenova ispunjen je grupama utisnutih kružica i kosih crtica. Uz plastične prstenove na početku šiljaka nalazi se po jedan niz kružica, a iza njih cik-cak linija.

Ostrovičke ostruge su vrlo masivne. Dužina im je oko 20 cm, dok je maksimalna širina ostružnog luka pri otvoru 10 cm.

Prema današnjem stanju istraživanja, ostruge su prvi upotrebljavali Kelti (prastanovnici zapadne Evrope). Od njih su ostruge preuzeli Rimljani, a preko njih ostali evropski narodi.

U VI., VII. i prvog polovici VIII. st. (t. zv. merovinško doba — prema franačkoj dinastiji Merovinga) bile su tipične ostruge s kratkim trnom i šiljkom, a na završcima luka imale su probijene ušice, kroz koje se provlačio remen, dok se u drugoj polovici VIII. i kroz čitavo IX. st. (karolinško doba — prema dinastiji Karolinga) umjesto ušica na završcima lukova javljaju pločice, na kojima je remen bio učvršćen klincima. Do XI. st. trn je u istoj ravnini s lukom, a od tada se postepeno naginje koso prema go-

prevlakom i zlatnim ornamentima. Ove se kao i većina ostruga s teritorija Dalmacije čuvaju u bogatoj zbirci Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu.

Na kraju, nekoliko riječi o mjestu nalaza.

Ostrovica se nalazi 15 km sjevero-zapadno od Skradina, a nekoliko kilometara zapadno od Bribira, nekadašnjeg glavnog grada istoimene županije, na podnožju brda koje dijeli Bukovicu od Ravnih Kotara. Razvaline nekada važne i znamenite tvrđave leže na vrhu strmog humka koji dominira čitavom okolicom. To je jedinstveno prirodno utvrđenje, koje su koristili još stari Iliri, o čemu svjedoči mnoštvo

Uspjeh zadovoljava

Nedavno je u Drnišu održan sastanak Savjeta za prosvjetu NO općine na kojem je podnesen izvještaj o uspjehu na kraju školske godine, zatim o ocjenjivanju prosvjetnih radnika, kao i o nedostatku prosvjetnog kadra i materijalnom stanju škola. Izvještaj o uspjehu i radu škola podnio je Mirko Novaković, kotarski inspektor. Istaknuto je, da uspjeh općenito zadovoljava, ali da ima pojedinih škola koje su postigle slabije rezultate, te da je jedan dio prosvjetnih radnika pravilno shvatio koncepciju reforme školstva. Bilo je riječi o disciplini prosvjetnih radnika, zatim o nedostatku učila, namještaja, a naročito o skučenosti školskog prostora i pomajkanju štambenog prostora za prosvjetne radnike. Istaknuto je također da se u mnogim školama postavljaju fizički, likovni i tehnički odgoj. Posebno se govorilo o radu organa društvenog uprav-

NASTUP KUD »ABRAŠEVIĆ«

U organizaciji Doma JNA u nedjelju će u Sibeniku gostovati vokalni ansambl beogradskog KUD »Abrašević«. Izvedba će biti održana na trgu Republike. Početak u 20.30 sati.

Zadovoljavajući uspjeh na završnom ispitu

Uspjeh na završnim ispitima u sve tri srednje škole u Sibeniku potpuno zadovoljava. Po malom broju onih, koji će morati polagati još jedamput, vidi se, da su se maturanti vrlo ozbiljno pripremali.

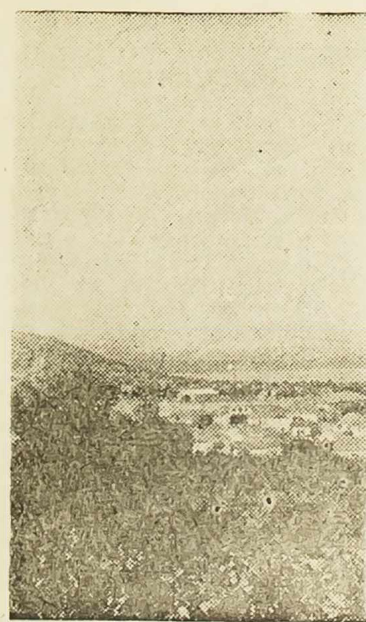
GOSTOVANJE BEOGRADSKIH HUMORISTA

Prošle subote u Domu JNA gostovala je grupa istaknutih beogradskih humorista, koji su kninskoj publici omogućili »160 minuta našeg nasušnog humora«. U programu su sudjelovali: Miodrag Petrović-Calijka, Mića Tatić, Milan Srdoč i Milovanović. Između humorističkih točaka programa Ivana Pandurović i Zilka Živulović uz pratnju harmonike Pavla Stojića pjevali su šansone i šlagere, te nekoliko dalmatinskih pjesama.

OSNOVANA SEKCIJA MLADIH ZADRUGARA

U Stankovcima je nedavno osnovana sekcija mladih zadrugara, u koju se učlanio veliki broj omladinaca. Zadrugari su donijeli plan rada, kako bi odmah započeli rad. Ove zime organizirat će se stručna predavanja. (OM)

ljanja, kojima nije posvećena dovoljna pažnja. Dobri rezultati postignuti su na uređenju školskih vrta. U idućoj godini pristupit će se formiranju školskih zadruga u mnogim selima općine. (M)

Druga klasa Političke škole završila rad

Nedavno je II. klasa završila Političku školu u Sibeniku. Uspjeh je zadovoljavajući.

Školu je završio 41 slušač, što je znatno više nego prošle godine. Više od polovice bili su radnici.

Svakako posebno je potrebno istaknuti gotovo potpunu redovitost u pohađanju škole. Riječ je o ljudima iz radnog odnosa, koji su čitavu školsku godinu redovito pohađali školu četiri dana po četiri sata poslije podne u tjednu. Već samim tim oni su pokazali volju da školu uspješno završe, da upotpune političku naobrazbu, koja im je neophodna u njihovoj praktičnoj društvenoj djelatnosti. Razumljivo je da je razlika u stupnju već postignute opće i političke naobrazbe utjecala na uspjeh svakog pojedinca. Uspjeh tome i oni pojedinci s manjom općom i političkom naobrazbom postigli su značajne rezultate, ali što im ipak još nije dovoljno. Njima posebno škola je otvorila šire vidike i potakla ih da nastoje što prije dostići ostale. Uprava škole osigurala je slušačima dovoljan broj knjiga i drugih publikacija za učenje, što je pomoglo da rad u seminarima bude bolji. Naročito je važno na-

glasiti da su slušači na seminarima i diskusijama pokretali praktična pitanja i, uspoređujući stvarno stanje s propisima i načelima naše zajednice i linijom Saveza komunista i Socijalističkog saveza, dobro uočavali što treba činiti da negativnih pojava bude što manje. I predavanja, posebno iz nekih predmeta, bila

glasiti da su slušači o njihovoj zemlji i njezinim naporima u socijalističkoj izgradnji.

NEKI PROBLEMI

Do početka nove školske godine potrebno je riješiti neke probleme. Svakako osnovni je problem još bolji izbor kandidata.

Polaznici političke škole

su na toj crti. Osim toga posjećene su neke privredne organizacije u Sibeniku.

Razumijevanjem radnih kolektiva i materijalnim doprinosom privrednih i drugih organizacija, u kojima su slušači zaposleni, omogućen je, po ugledu na druge centre s političkim školama, izlet, koji se dobro uklopio u djelatnost same škole. Prijedjen je dosta naporan put, koji je bio ispunjen bogatim programom posjeta raznim poduzećima i historijskim mjestima na relaciji Drvar — Jajce — Zenica — Sarajevo — Jablanica — Mostar — Split. U Drvaru posjećena je Titova pećina i muzej NOB, u kome je uvjerljivo prikazan dramatični tok propalog njemačkog desanta i pobjede NOVJ. Jajce je slušačima otkrilo impresivno uređeni Muzej AVNOJ-a, kao i obilježja divna Hidroelektrana Jajce I, te Elektro Bosna, jedno od najstarijih poduzeća te vrste u svijetu. Zenička željezara ostavila je na sve snažan dojam, Jablanica također. U Mostaru predionica pamuka pobudila je velik interes, a stara tvornica duhana pružila je uvid u radanje cigareta. Slušači su svagdje bili primljeni s pažnjom i razumijevanjem. Razgovori s predstavnicima tih radnih kolektiva pružili su priliku, posebno slušačima iz privrednih organizacija, da upoznaju probleme i razmijene misli i iskustva. To, ljudi i prirodne ljepote krajeva proširilo je sazna-

Svrha škole je da pruži osnovnu političku naobrazbu i potakne na daljnji samostalan rad kadrova, koji su se već istaknuli u praksi, u sredini u kojoj djeluju. To isticanje pretpostavlja i njihovu već nešto veću političku idejnu zrelost i znanje. Ako kandidat ne ispunjava taj uvjet, zasada, ne može biti slušalac škole, već mjesto treba dati onome koji ga ispunjava. Takvo rješavanje nalaze društveni interes. Znatno neučvjen sastav slušalaca do izvjesne mjere koči normalan rad škole, jer se u nastavi treba osvrtni često i na pitanja, za koja se pretpostavlja da su svima poznata. Očekuje se da će ovogodišnjim izborom kandidata potpuno ili gotovo potpuno biti riješeno to pitanje.

Drugi problem su prostorije. Rad škole teško se može normalno odvijati ako slušači satima moraju sjediti u za njih vrlo tijesnim klupama, u kojima sjede djeca. To slabi pažnju slušalaca. Oni se fizički osjećaju kao zapefi. Svakako i taj problem koji će se bolje riješiti u novom školskoj godini.

Može se s punom sigurnošću očekivati da će i drugi problemi u vezi s radom Političke škole biti riješeni i da će škole uspješno ostvarivati svoju funkciju, ne samo unutrašnju nego i vanjsku, da, kao i dosad bude prvi pomađa u razvijanju ideološko-političkog rada.

ŽENA I DOM

Što više povrća u našoj ishrani

Posljednjih godina nauka o ishrani mnogo je izmijenila naše mišljenje o tome, kakva mora biti hrana koju uzimamo. Prije smo pridavali veću važnost mesu. Danas znamo, da nam ono nije toliko potrebno, a pogotovo ne u onoj količini, već da u ishrani mora biti zastupano mnogo više voća, povrća i mliječnih proizvoda. Naročito je važno da uzimamo sirovo, svježe povrće.

Koje povrće možemo jesti sirovo? Tu spada svakako salata, rajčice, paprike, luk, rotkvice, celer, karfiol, cikla, zelje bijelo i crveno, krastavci, crna rotkva, koleraba i td. Kako vidimo izbor je velik. Kod kupovanja moramo naročito pripaziti, da je povrće koje ćemo jesti sirovo, dobro zrelo i potpuno svježe. Kod pripremanja dobro ga očistimo, operimo i narežimo (ukoliko treba i posolimo). Cvjetaču, na primjer, ako je želimo jesti sirovo moramo razdijeliti na cvjetiče i ostaviti malo u vodi, tako da hrska. Začinimo je uljem, octom, soli i paprom, pospimo usitnjenim per-

šinom, a ukoliko složimo rajčice rezane na ploške. Dobit ćemo tako vrlo ukusno jelo od sirovog povrća. Sad počinje sezona rajčica, koje se mogu kombinirati na mnogo načina. Na primjer izrežemo na rajčicama jedan kolutić, malo posolimo i okrenemo izrezanu stranu sprema dolje, tako da se iscijedi sok i sjemenke. Onda svaku položimo na dva lijeva lista zelene salate i punimo ih po želji. Vrlo su ukusne punjene na sitne rezance ribanom i začinjeno mrkvicom te posipane usitnjenim peršinom. Ne zaostaju ni one punjene na kockice rezanim krastavcima i majonezom. Vrlo je ukusna i miješana salata. Raznovrsno povrće već priredeno i začinjeno složimo na veliki tanjur po grupicama: rajčice, krastavce, kuhane mahune, na rezance narezane mrkve i isto tako rezane cikle. U sredinu stavimo srce jedne glavice zelene salate, koje smo odozdo podrezali (tako da se lišće jedva drži zajedno) i začinjili. Po cijelom tanjuru posložimo kockice sira ili

tvrdno kuhana jaja rezana na listiće, a dobro odgovaraju ukusu i masline.

Kako da začinimo takva jela od sirovog povrća? Da stalno ne upotrebljavamo uobičajeni začini jest od ulja, soli, octa i papra, možemo ga poslužiti i raznim umacima. Uz sirovo povrće vrlo dobre ide majoneza i tartar umak (majoneza u koju smo umiješali usitnjenog luka, češnjaka, peršina i kiselih krastavaca). Umjesto octa možemo kod začina upotrebljavati sok od limuna. Krastavci, mrkva, celer, cvjetača zatim zelje rezano na sitne rezance izvrtni su začinjeni kiselim vrhnjem, u koje možemo po želji dodati malo limuna, soli i paprike. I jogurt je izvrstan kao začini, naročito uz miješanu salatu, u kojoj ima krastavaca, mrkvice i rajčica. Uz rotkvice i luk vrlo dobro ide svježi kravlji sir i td.

DRNIS

Neiskorištene mogućnosti turizma

Drniš s okolnicom ima izvanredne uvjete za razvoj turizma, ali oni nisu nimalo iskorišteni.

Razloge za ovakvo stanje treba tražiti u nedostatku materijalnih sredstava, ali ni subjektivne slabosti nisu rijedak pratilac ove privredne grane. Smještajni kapacitet u turističkim objektima drniške komune već je desetak godina isti, tj. ostao je na 24 ležaja u jedinom hotelu »Danica« u Drnišu. A i taj hotel je vrlo loše opremljen: u sobama nema tekuće vode, nedostaje inventar i t. d. I pored toga tokom prošle godine registrirano je 2651 noćenje u hotelu »Danica«, što predstavlja povećanje za 10,5% u odnosu na 1957. godinu. Međutim, ovaj broj noćenja ipak ne zadovoljava.

Nedostatak dobrih puteva i saobraćajnih veza sa znamenitim mjestima na ovom području uvelike sprječava jači razvoj turizma. Tako na prijer nema nikakvog saobraćajnog sredstva za Otavice, Roški slap ni za kanjon Krke.

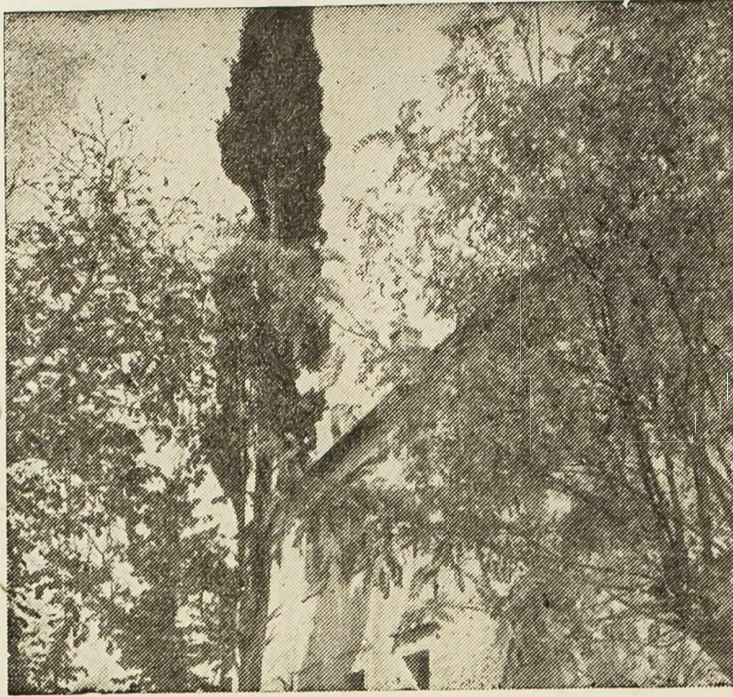
Da bi se ovo stanje popravilo i razvoj turizam u ovom kraju krenuo naprijed, potrebno je investirati oko 20 milijuna Din u pojedine objekte. Prije rata na Roškom slapu radio je hotel s konačijem, koji se danas nalazi u vrlo lošem stanju, te bi trebalo izvršiti generalni popravak zgrade, urediti sobe za smještaj gostiju, nabaviti potrebni ugostiteljski inventar i t. d. Za to je potrebno oko

5 milijuna dinara. Također bi trebalo uvesti stalnu saobraćajnu vezu s Drnišom za vrijeme turističke sezone, po potrebi i nekoliko puta dnevno. Za ovo nisu potrebne nikakve posebne investicije, nego bi poduzeće »Transremont« iz Drniša trebalo uvesti svoju autobusnu liniju.

Tako na području općine Drniš postoji nekoliko prvorazrednih kulturno - historijskih i prirodnih atrakcija (Meštrovićev mauzolej, Roški slap, kanjon Krke, Visovac, manastir Arandelovac na Krki i t. d.) oni se uopće ne propagiraju, te su prepušteni zaboravi. Osim toga nema ni jednog prospekta, niti razglednice — koji bi strane turiste podsjetili na postojanje ovih turističkih atrakcija.

Već nekoliko godina se priča o podizanju planinarskog doma ili odmarališta na Promini, ali dosada je učinjeno vrlo malo. Nekoliko planinara nesebnično se zalaže za podizanje tog objekta, ali ne nalaze prikladnu podršku zainteresiranih faktora. Ista situacija je i s planiranom gradnjom lovačke kuće na Kalanu kod Drniša.

Sredstva drniške komune su iscrpljena te općina nije mogućnosti da pruži znatniju pomoć. Zato bi ostali zainteresirani faktori trebali s više razumijevanja gledati na mogućnosti i potrebe turističkog razvoja Drniša i okolice. D. Colović

Kistanje

Zapušten zadružni dom

Zadružni dom u Stankovcima vrlo je lijepa građevina, ali je prepuštena »zubu vremena«. Iz dana u dan propada dragocjeno i s mukom izgrađeno zdanje. Cesto se netko od mještana zapita: zašto smo uložili toliki trud i novac, dok smo ga izgrađili, a danas dom je »osuden« na propast. U njemu je nedavno uređena zdravstvena stanica, jedna od najljepših u kotaru Šibenik, dok ostale velike prostorije, naročito dvorana za kulturne priredbe

danas služi za sklonište stoke. Krovna konstrukcija također propada, jer je crijev na mnogim mjestima polupan. Za ovakve svrhe on sigurno nije građen. Kad se sjetimo, da bi se njegove kulturne »zrake« trebale pružiti unakolo i obuhvatiti deset sela, onda bi o njemu trebalo povesti mnogo više računa. NO općine nije u mogućnosti da sam rješava ovu stvar. S toga bi trebala pomoć svih društvenih organizacija i samih mještana. (O. M.)

GODIŠNJI ODMOR SLUŽBENICE ZORE

U našem poduzeću sve je unaprijed planirano. I godišnji odmor. Nije to išlo samo administrativno. U obzir su se uzimale želje pojedinih službenika i radnika. Na sastanku sindikalne podružnice ljudi su se porazgovorili, kad je kome najzgodnije koristiti odmor. Naravno, većini su odgovarali ljetni mjeseci, naročito srpanj i kolovoz, ali zbog velikog broja istih želja nije se svakome moglo ugoditi.

Eto, došao je i srpanj. Vrijeme, kad treba da službenica Zora otpuše na godišnji odmor. A ona je odavno mislila na to, i čitav mjesec ranije bila je prilično uzbuđena. Tim više, što je prošle godine, tako reći, upropastila godišnji odmor. Zato je odlučila, da ove godine krene nekamo, gdje će se dobro zabaviti, pa da se to pamti cijelu godinu. U očekivanju tog željenog, ali nepoznatog nastupa odmora u lijepom primorskom ljetovalištu, kao što rekostmo, čitav lipanj joj je protekao u nervoznom iščekivanju. To se primjećivalo na njoj i njezinom poslu. Govorili su joj drugovi: »E, Zora, što se to s tobom dešava? Otrijezni se i pribriži!«

Kartu za godišnji odmor dobila je posljednjeg dana lipnja. Slijedeći dan je provela u pripremanju. Kad je sve bilo gotovo, sjela je u vlak, koji je povezao k moru. Još se morala brodom prevesti u ljetovalište na otok.

Bila je bijela kao papir. Zbog toga se prve dane kupala podalje od ostalih. Htjela je brzo pocrnjeti. Međutim, koža joj je pocrvenjela, da je upravo gorjela. Nikakve masti ni ulja nisu

pomogle. Morala je prekinuti kupanje i sunčanje. A dani su prozlačili.

Uvečer, dok su drugi sjedili u bašti ili plesali, ona je šetala kraj mora sasvim osamljena. Do nje su dopirali zvuci muzike.

Ni sutradan nije mogla ići na kupanje. Svratila je u baštu, izvadila papir i počela pisati pismo drugovima u poduzeću: »Divno se provodim. Imam lijepo društvo, koje mi iskazuje veliku pažnju«. Onda je zaplakala i zgužvala nedovršeno pismo. Tada je u baštu ušao neki mladić s koferom. Pogledao je uokolo i sjeo u blizini njezinog stola. Ona je brisala tragove suza. On je gledao u daljinu, bezvoljno, ne poklanjajući skoro nikakvu pažnju djevojci.

Mladić je izvadio neki papir. Bio je to brzojav. Ponovno ga je čitao, a zatim strpao u džep. Onda je progovorio:

— Djevojko, što ste osamljeni? Vani buja život i svatko se veseli, a vi samujete.

— Ona mu je nehotice pokazala svoja crvena ramena.

— Šteta, kazao je.

— A što je vas tu dovelo rekla je, ili ste tek doputovali?

— Ne, ja sam ovdje već 10 dana.

— Pa što ste se osamili?

— Vraćam se, moram prekinuti odmor.

— Zbog čega?

— Primio sam brzojav. Neprijatene vijesti.

— Porođični ili službeni razlozi?

— Ni jedno ni drugo. Djevojka me iznevjerila.

— Mladić je tada pozvao konobara. Naručio je sebi kavu, a Zori malinovac. Kad je piće stavljeno pred Zoru, ona se začudila. Htjela je odbiti. Mladić je molio, da to ne čini.

Dok se konoabar još nalazio u blizini, mladić ga je upitao, kad odlazi prvi brod iz mjesta. Nije bio zadovoljan odgovorom.

Pijući kavu, gledajući Zoru, s laganim posmijehom na licu, kazao je:

— Promjenio sam odluku. Ne putujem! Nije vrijedno da zbog takve djevojke prekidam odmor. Ostajem do kraja.

Ovakav nagli preokret iznenadio je Zoru.

Onda je mladić prišao njezinom stolu i prestavio se. Predložio je, da joj pravi društvo.

Tako je počelo. Poslije podne bili su zajedno. I navečer. I sutradan na plaži, daleko od svijeta. Slijedile su vožnje po moru i daleke šetnje uz morsk obalu.

Mladić nije više spominjao djevojku o kojoj je bilo riječi u brzojavu. Zora je s mladićem provodila zaista lijepe dane.

Ali to je trajalo samo nekoliko dana. Onda je mladić nestao. Uzelud ga je čekala. Sutradan ga je vidjela u društvu s drugom djevojkom. Zora je bila nesretna i jedva je čekala da pođe kući. Kasno je uvidjela da je ono s brzojavom bio samo trik lukavog mladića.

Zora se vratila u poduzeće. Preplanula od sunca, lijepe bakrene boje, ali potištena i nevesela. Počela je raditi. Pitali su je, kako je prošla. Ono o tome nije nikome govorila.

Drugovi iz poduzeća dugo su pričali o godišnjem odmor. I službenik Mićo, koji je dio odmora proveo u siječnju, nabavljajući debelu svinju, i ribolovac Dragan, i kurir Pero, koji jedva čeka da dođe jesen i da se počne točiti novo vino. I... Samo Zora, službenica u knjigovodstvu radi svoj posao kao automat.

Dogodine, kad se na sastanku sindikalne podružnice bude raspravljalo o rasporedu korištenja godišnjeg odmora, ja ne znam, da li će Zora ponovno tražiti da svoj odmor provede u srpnju. I tko zna, da li će opet ići na more? Godina je duga... Tko zna? (AM)

BRIGADA SREDNJOŠKOLACA ODLAZI NA AUTOPUT

Sutra odlazi na Autoput omladinska radna brigada »Miro Vilišić«, koju će sačinjavati srednjoškolski najvećim dijelom iz Knina i Šibenika. Brigada će ostati na Autoputu mjesec dana, a sudjelovat će na izgradnji dionice Paraćin-Niš. To će ujedno biti treća omladinska radna brigada sa našeg kotara, koja će u ovoj godini učestvovati na jednoj saveznoj radnoj akciji.

STANKOVCI

POPRAVAK PUTEVA

Polja u stankovačkoj općini su vrlo lijepo obrađena, ali prilazi do polja i poljski putevi nalaze se u lošem stanju. Pojedinci šire svoje posjede na račun poljskih puteva, dok drugi opešćuju poljske puteve vadeći pjesak, glinu i t. d. O popravcima puteva raspravljalo se i na sastanku obaju vijeća NO općine Stankovci. Zaključeno je, da puteve treba što prije popraviti, jer će u protivnom doći u pitanje ljetina u selu Budak, Radašinovac, Prović i Mopolčača. (OM)

VOČKE NA KAMENJARU

U razvoju voćarstva na području stankovačke općine glavna se pažnja posvećuje podizanju plantažnih voćnjaka na kršu. Podizanjem ovakvih voćnjaka, u kojima se prvenstveno uzgaja višnja i badem, jedna je od mjera u okviru rješavanja problema krša uopće. Da su višnja i badem najrentabilniji uvjerali su se svi ovdajšnji stanovnici. Maraska ne zahtjeva osobitu njegu, a prosječan urod iznosi 9 kg po stablu. Uz suvremenu njegu urod se povećava i na 12 kg. Badem, koji je otporan prema suši dobro uspeva i na kraškom tlu. Osim toga maraska i badem se vrlo dobro prodaju na domaćem i stranom tržištu, pa je predviđeno, da se ove godine podigne voćnjak na 250 ha sa 30.000 sadnica.

PERONOSPORA UNIŠTILA VINOGRADU

Ove su godine svi vinogradi u općini Stankovci dobro rodili. Ali čini se, da ova godina nije naklonjena poljoprivrednicima ovog kraja. Najprije je vinograde gotovo u svim predjelima napala peronospora, a onda je nešto uništila i tuča naročito na Velimu i Crljeniku. Poljoprivrednici su uložili mnogo truda da suzbiju bolest, upotrebljavajući razna zaštitna sredstva, ali su samo djelomično u tome uspjeli. Nije koristilo ni često prskanje. Ovdje se osjeća potreba, da se na ovom vinogradarskom području uspostavi stalna antiperonosporna služba, koja bi redovno obavještavala vinogradare o pravodobnom prskanju loze. Time bi se postigli dvostruki uspjesi; štjednula bi se sredstva vinogradara i postigao bolji urod grožđa. (O. M.)

U poštanskoj čekaonici

Covjek je postao ptica selica. On dospje svugdje. Mnogi ljudi danas ne bi mogli reći da li su Biličani, Skradinjani, Vodičani ili pak Šibenčani, jer pola dana provedu u jednom, a pola u drugom mjestu. Oni su i jedno i drugo. Brzina je približila daljinu i učinila je sićušnom, a vrijeme prostranijom. Nisam mislio o tome pisati, ali o tome smo razmišljali u maloj i skućenoj čekaonici stankovačke pošte. Naime, svi se mi tako okupimo. Većinom čekamo novine, da bi ono, što drugi znaju već ujutro, doznali tek navečer. To su ipak za nas novosti, koje cijenimo i primamo u našem Stankovačkom vremenu. Ne čemo mi o tome pisati, pa makar nam se nasmijao onaj mališan, koji već od jutra ima novine i od njih je čak napravio kapu. Jedan ih je šofer, koji je došao iz Šibenika jutros već oko sedam sati pročitao, a mi čekamo do pet poslije podne. Nek se igra dječak i nek mu i drugi put šofer dađe novine. Mi čemo čekati naše u pet sati.

Nije to ništa, jer u toj maloj prostoriji postoji visoki pisani poštanski stol. Uostalom, ljudi nisu tu došli samo zbog novina, već i zbog toga da budu zajedno, da nešto kažu je-

dan drugome, da se nasmiju, našale. Možda očekuju pismo, ali to su iznimke.

Glavni su oni od društvene problematike. Oni ponekad u toj maloj poštanskoj čekaonici i ne govore, već razmišljaju. O čemu? Možda o seoskoj čitao-nici? Možda o lijepoj novoj ambulanti? Možda o djevojci? Možda...? Razmišlja se o novim »tapeciranim« stolicama i elegantnom namještaju u zdravstvenoj stanici, a selo nema ni ti jednu »šnajdericu«, koja bi unijela malo šarenila u odjeću lijepih seoskih »cura«. Bila je neka »šnajderica«, ali ne će da radi, kažu puno je zarađivala i zamjerila se. U školi se govori: »rauč, nauči seosku dječicu i daj im što više znanja. Dolaze nastavnici i uče djecu ručnom radu. Daje se honorar. Kad jedna žena ima mašinu, ima i bliskost s tamošnjom djecom. Nadopunjuje nastavnikov rad. »Cure« se ponose tim svojim novim modelima, ali put i plemenita ideja je uništena. Treba plaćati porez. Treba vidjeti i drugu stranu ljudskog rada.

Na kraju opet netko razmišlja. U Stankovcima mnogo razmišljaju. Lijepo je to, ali te misli malo provodimo u djelo. E, to nije lijepo. (VK)

Reorganizacija trgovine u Drnišu

Trgovinska mreža u Drnišu ni izdaleka ne zadovoljava potrebe potrošača. Dok platna moć Drniša raste, trgovina u mjestu stagnira. Najbolji primjer o stanju u trgovinskoj mreži su loši finansijski rezultati. Trgovinsko poduzeće »5. novembra« i Poljoprivredna zadruga »Gradina« tokom prošle godine ostvarili su ukupan promet od 650 milijuna dinara. Pored te znatne realizacije, »Gradina« je završila poslovanje s gubitkom.

Ovakvo stanje u trgovini bilo je predmet čestih diskusija, pa je konačno odlučeno, da trgovinsko poduzeće »5. novembra« preuzme svu trgovinu Poljoprivredne zadruge »Gradina«. Očekuje se da će tom reorganizacijom

IZ ERVENIKA

Ovih dana u Erveniku se kreće i uređuju prostorije u Zadružnom domu, kao i zgrada u kojoj je smještena mjesna pošta, gostionica i magazin.

Prije mjesec dana poduzeće »Autotransport« iz Zadra uvelo je još jedan autobus, koji izjutra odlazi iz Ervenika prema Kninu, a uvečer se vraća iz Knina preko Ervenika, pa je mještanima Ervenika ova pruga dobro došla, jer mogu u jednom danu poći u Knin, obaviti neki posao uvečer se vratiti kući. Preko Ervenika saobraćaju dva autobusa i to iz Zadra prema Kninu i iz Knina prema Zadru. Osim toga Ervenik svakog dana ima vezu s Kistanjama i Šibenikom. (S)

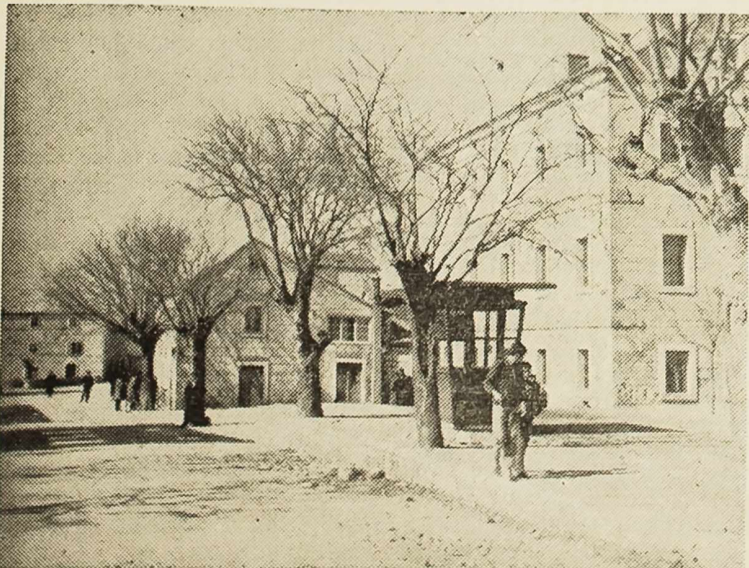
ZAVRŠENA ŽETVA U ERVENIKU

Ovih dana je u Erveniku i okolnim selima završena žetva bijelih žitarica. Izgledi su, da će ove godine biti mnogo bolji prinos žitarica nego lanijske godine. Naročito je dobro rodila pšenica na području Kočevića. Sad se vrše pripreme za vršidbu, koja će uskoro početi. (S)

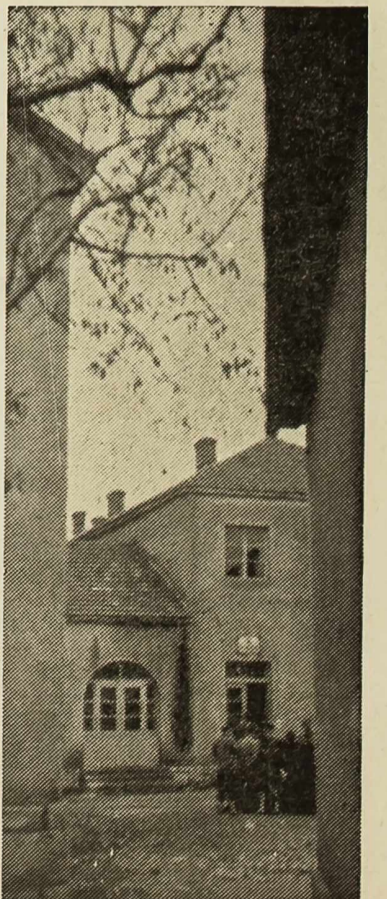
PRIMJER ZA POHVALU

Padala je ogromna kiša. Putovali smo autobusom iz Šibenika prema Kistanjama. Konduktar je pogledao karte onima, koji su ih kupili u Šibeniku, te je zatim izdavao karte putnicima, koji ih nisu imali. Došao je do jedne starike, koja je putovala iz Šibenika u Đevrske. Zatražio je od nje novac za kartu. Starica je rekla, da nema novaca. Konduktar je ostao pri svome.

Najzad neki putnik odlučio među ostalim putnicima sakupiti novac. Sakupilo se 270 dinara, te je starica dobila kartu. Zastita lijep primjer putnika (S)

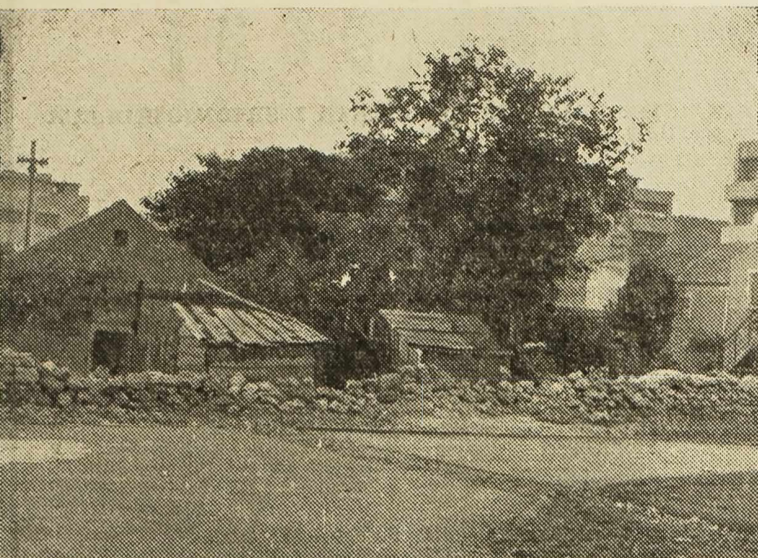
Oklaj

Ervenik

Ipak nakon šest godina

Osiguranje zdravstveno-higijenskih uvjeta

CESTA SLIKA — U novom...

Prošetate li se gradom od Crnice do Baldekina, odnosno do zadnjih zgrada na istočnom dijelu Sibenika ili od Šubićeveca do obale vidjet ćete gotovo u svakom dvorištu po nekoliko kokoši. U nekim dvorištima rokuću svinje, a u nekima borave konji i magarci. Za vrijeme ljetnih sparina gradom se širi neugodan zadržak. U jednom gradu s oko 23 tisuće stanovnika, kao što je Sibenik toga nebi smjelo biti. Međutim, uzgajanje svinja, kokoši i ostalih životinja poprima iz godine u godine sve sire razmjere u centru grada i naročito na periferiji.

O svim tim problemima dosad se raspravljalo nekoliko puta. Odluka o zabrani držanja životinja u gradu bila je već jednom na sjednici NO općine prije pet šest godina. Međutim, tada nije postojao ni jedan propis, koji bi regulirao te odnose, te prijedlog od strane odbornika nije bio prihvaćen. Tek ove godine ukazala se mogućnost za uspješno rješavanje tog pitanja.

Rad sanitarnog inspektora bez jedne ozakonjene odluke bio je nemoguć. S toga se u gradu nisu mogle poduzimati nikakve mjere za uklanjanje životinja ili uredne dubrišta i nužnika. Odsad će mjerodavni organi morati konstantno nadzirati uklanjanje svih tih nedostataka i propusta. Cilj se ne će moći postići za kratko vrijeme. Za to će trebati duži vremenski period. U toj akciji veliku ulogu mogu odigrati i sami građani, prijavljujući sve nedostatke o kojima će sanitarni inspektorat posebno voditi računa.

Rad sanitarnog inspektora bez jedne ozakonjene odluke bio je nemoguć. S toga se u gradu nisu mogle poduzimati nikakve mjere za uklanjanje životinja ili uredne dubrišta i nužnika. Odsad će mjerodavni organi morati konstantno nadzirati uklanjanje svih tih nedostataka i propusta. Cilj se ne će moći postići za kratko vrijeme. Za to će trebati duži vremenski period. U toj akciji veliku ulogu mogu odigrati i sami građani, prijavljujući sve nedostatke o kojima će sanitarni inspektorat posebno voditi računa.

ŠIBENIK KROZ TJEDAN

KINEMATOGRAFI

- »TESLA«: premijera: jugoslavensko-njemačkog filma u boji — DALMATINSKA SVADBA — (do 26. VII.)
- Premijera francuskog filma u boji — PARIŽANKA — (27. - 31. VII.)
- »20. APRILA«: premijera domaćeg cinemascop filma u boji — MIS STONE — (do 26. VII.)
- Premijera francuskog filma — LIFT ZA GUBILIŠTE — (27. - 31. VII.)
- »SLOBODA«: premijera indijskog filma u boji — KRALJICA JANSIJA — (do 26. VII.)
- Premijera američkog filma — u boji — TRUBE U PODNE — (30. - 31. VII.)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 25. VII. — II. Narodna — Ulica Bratstva i jedinstva.
Od 26. - 29. VII. — I. Narodna — Ulica Božidara Petranovića.

MATIČNI URED

ROĐENI

Vjera, kći Paška i Božane Zonja; Dušan, sin Steve i Marije Roza; Vladimir, sin Ante i Matije Blaće; Milka, kći Ive i Pere Mujan; Mario, sin Stipe i Rajke Kovač; Goran, sin Dragutina i Mirjane Bujas; Ojdana, kći Ante i Milenke Čaleta; Mate, sin Mate i Janje Mihaljević; Dragica, kći Mira i Milice Milin; Nada, kći Stipe i Zorke Cobanov; Zoran, sin Ive i Marije Petković; Zvonko, sin Vinka i Bosiljke Baljkas; Borislav, sin Petra i Lorente Furčić; Senija, kći Vinka i Ane Prebanda; Ojdana, kći Vinka i jele Bujas; Petar, sin Marka i Plavije Strunje; Luka, sin Krste i Ljubice Stošić; Mariša, kći Ljiljke i Gorjane Jakovčević; Bojana, kći Aleksandra i Mirjane Nikolić; Zoran, sin Zivojina i Ljubice Gnjidić; Gordana, kći Ilije i Ane Skelin.

VJENČANI

Koloper Mirko, radnik — Livađa Darinka, domaćica; Tambača Ante, zemljoradnik — Medić Antica, kućna pomoćnica; Miljas Ante, službenik — Mikulandra Anka, domaćica; Jovanović Marko, strojbravar — Salamon Boženka, službenik; Grubišić Tomislav, automehaničar — Aras Zdenka, trgovačka pomoćnica; Frlan Juraj, konobar — Stupin Ljudmila, domaćica; i Dragojević Ante, brodograditelj — Strika Marija, službenik.

UMRLI

Franić Milka rod. Škrabanić, stara 69 godina; Rupić Ante pk. Tome, star 53 godina; Supe Oršula rod. Šego, stara 80 godina.

ca na užem gradskom području.

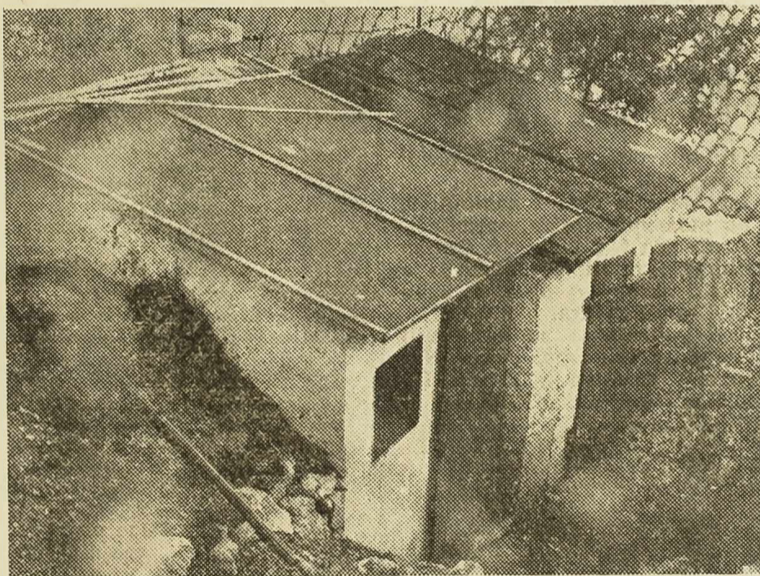
Kokoši i kunići predstavljaju problem za sebe. Osim u dvorištima, bilo je slučajeva da su pojedinci držali kokoši u hodniku za inat svom sustanaru ili podstanaru. Odlukom je zabranjeno držanje kokoši u svim predjelima grada. Međutim, tu ima i iznimaka. U prostranim dvorištima, koja su udaljena od ostalih zgrada mogu se držati kokoši uz uvjet, da se naprave zatvoreni peradarnici uz odobrenje Sekretarijata za komunalne poslove.

Broj konja, mazgi i magaraca stalno raste bez ikakvog razloga, što našem gradu zadaje posebnu brigu. Odlukom je predviđeno, da poljoprivredna domaćinstva mogu držati te životinje uz točno određene propise. Naime, domaćinstva moraju urediti staju, koja će imati sve uređaje (betonirani pod s padom za izljev gnojnice u kanalizaciju) i koja će se čistiti svaki dan.

Poljoprivredna domaćinstva u našem gradu još uvijek drže otvorena dubrišta iako su ih već dugo morala urediti prema propisima Sekretarijata za komunalne poslove. Za neizvršenje tih obaveza predviđena je i novčana kazna. Zatvorena dubrišta mogu se držati samo slučajno da su pravilno građena prema ocjeni sanitarnog inspektora NO općine Sibenik.

U našem gradu, a naročito u starijim postoje nužnici bez kanalizacije, napravljeni od dasaka. Takvi nužnici mogu se vidjeti ne samo na periferiji, nego i u centru grada. Mnogi od njih nisu priključeni na kanalizaciju. S obzirom na brzi razvoj grada svake godine se utroši na kanalizaciju oko 15 milijuna dinara. U svim predjelima grada, gdje se pravi kanalizacija kopaju se priključci za svaku zgradu, a svakom domaćinstvu se daje mogućnost da dobije kanalizaciju.

Odluka NO općine sadrži još jedna važnu novost. Naime, u gradu je zabranjeno preuzimanje, sortiranje i sušenje životinjskih koža, vune, papaka, kostiju,

... i starom dijelu grada

Prvi član te važne odluke glasi: »Radi osiguranja nužnih zdravstveno - higijenskih uvjeta i sprečavanja zaraza zabranjuje se držanje životinja, stvari i uređaja, koji zagaduju nastanjeni prostor i leglo su gamadi.«

Od svih životinja svinje predstavljaju poseban problem. Bilo je slučajeva, da su neki držali po tri-četiri pa čak i 10 svinja. U svim predjelima grada u mnogim dvorištima svinjci su postali sastavni dio dvorišta, te leglo muha i izvor zaraza. Osim toga, gotovo svi svinjci drže se u vrlo slabom higijenskom stanju. Odlukom je zabranjeno držanje volova i ovaca.

Osuđeni zbog krađe ovaca

Pred okružnim sudom u Sibeniku nedavno su odgovarali Jure i Mate Čirjak, te Tome i Petar Mitrović, sva četvorica s područja kotara Zadar. Prva dvojica su optužena da su jedne večeri iz staje Đure Cvjetana pok. Dušana u Ostrovici, kotar Sibenik, prisvojili deset komada ovaca. Isti su također nagovorili drugu dvojicu da pred istražnim organima posvjedoče, da su te večeri, kad je izvršena krađa, prespavali zajedno u svojoj kući. Oba Mitrovića su optuženi što su nagovoreni od prve dvojice nasto-

jali obmanuti istražne organe krivim svjedočenjem za vrijeme saslušanja. Sud je Juru i Matu Čirjaka kaznio svakog sa po dvije godine strogo zatvora, dok su Petar i Tome Mitrović osuđeni na šest mjeseci zatvora uvjetno na godinu dana.

MALI OLGASNIK

PRODAJE SE HITNO grobnica. Interesenti neka ostave adresu u bojadisaonici Sarac, Sibenik.

gradska kronika

Svečanost u Krapnju

U ponedjeljak na Dan ustanka naroda Hrvatske u Krapnju će se u povodu uvođenja stalnog električnog osvijetljenja održati velika svečanost, koja će početi u 10 sati. Svima onima koji žele sudjelovati na ovoj svečanosti stajat će na raspolaganju autobusi, koji će već izjutra polaziti s Poljane maršala Tita.

Zašto sporo teku radovi na izgradnji hotela?

U »Šibenskom listu« broj 357 od 15. srpnja o. g. pod gornjim naslovom objavljen je članak o gradnji hotela na obali. U njemu se doslovno može pročitati: »Dosađajuće sporo građenje tog objekta bilo je prouzrokovano slabom organizacijom posla i nedovoljnom snabdjevenošću građevnim materijalom«. Radi pravilnog obavještavanja naših građana molimo Uredništvo da objavi slijedeće.

Ugovor za gradnju hotela sklopljen je 25. XII. 1958. godine. Prema općim uvlova gradnja (Sl. list FNRJ br. 13/57) investitor je dužan izvođaču prilikom sklapanja ugovora predati, između ostalog, kompletan tehnički elaborat potreban za izvođenje radova. Završetak radova bio je predviđen u roku od 16 mjeseci. Međutim, to se ne će ostvariti, jer je izvođač tek 18. III. o. g. primio prvi dio nacrti i to samo tlocrt temelja s novim položajem supova. Zatim je 5. svibnja predan tlocrt prizemlja i prvog kata, 2. lipnja prvi presjek A-A, a treba da ih ima ukupno pet. Tog dana predan je nacrt za južnu i sjevernu fasadu, ponovno tlocrt prizemlja, te tlocrt I. i II. kata. Tek u drugoj polovini lipnja dano je novo rješenje za izradu stepenica uz susjednu zgradu, različito od predviđenog u ranije danim nacrtima.

Pred osnivanjem Udruženja obojene metalurgije

Na jednom sastanku direktora poduzeća za obojenu metalurgiju odlučeno je načelno, da se u smislu Zakona o udruživanju u privredi pristupi osnivanju Udruženja poduzeća za obojenu metalurgiju. O tome je već bilo riječi na posljednjoj sjednici Savjeta za industriju, zanatstvo i saobraćaj NO kotara. U tu svrhu određena je posebna komisija, koja će izraditi elaborat. Postojanje jednog takvog udruženja pridonijet će uskladjivanju proizvodnih procesa u poduzećima obojene metalurgije, zatim tarife i kadrovske politike, te vanjsko-trgovinskog poslovanja. Kad se ima u vidu da spomenuta poduzeća učestvuju u cjelokupnoj proizvodnji kotara za 75%, onda je jedan takav prijedlog potpuno opravdan. Zaključeno je da o tome prijedlogu rasprave radnički savjeti tih poduzeća.

Odgodena rasprava falsifikatorima putnih naloga

U utorak 13-tog ovog mjeseca pred okružnim sudom u Sibeniku započela je rasprava protiv četvorice službenika stanice Narodne milicije, koji su optuženi da su u protekle dvije godine vršili falsificiranje putnih naloga, nanijevši štetu zajednici za oko milijun i 200 hiljada dinara. Drugog dana rasprava je nastavljena saslušanjem svjedoka. Na prijedlog Okružnog javnog tužništva rasprava je odgođena

MALI OGLASNIK

MIJENJAM LIJEPI JEDNOSOBNI STAN u centru Bjelovara za isto takav, ili dvosobni u Sibeniku. Interesenti neka se obrate na adresu: Stipe Jakoliš, Zgrade broj 14, Sibenik.

Prošlih dana izgubljena je, između »Jugopetrola« i bivše činovničke zadruga, zelena dječja bundica. Moli se pšteni nalaznik, koji će biti nagrađen, da bundicu preda na adresu: Sibenik, Težačka br. 30.

TRI KOMUNALNA PROBLEMA

Usporedno s izgradnjom industrijskih i stambenih objekata, šibenska komuna nije zapostavljala ni one sitne komunalne probleme. U tom pravcu je u posljednjem razdoblju mnogo toga učinjeno, utrošena su milijunska sredstva. Uza sve to neka pitanja komunalne prirode su još uvijek neriješena. Istina, o njima se raspravljalo više puta, počelo se s izradom idejnih projekata ali kad je trebalo pristupiti njihovoj gradnji, uvijek se ispriječila teškoća: nedostajala su financijska

sredstva. Riječ je o trima objektima: tržnici, klaonici i groblju.

Radovi na gradnji tržnice, koji su otpočeli prije sedam godina, obustavljeni su gotovo na pola puta. Prema obavještenjima koja smo dobili u Sekretarijatu za komunalne poslove Narodnog odbora općine, za konačni dovršetak tog objekta nedostajalo bi još oko 20 milijuna dinara. Koliko je ovom gradu potrebna jedna suvremena tržnica, najbolje može pokazati činjenica, što sadašnja tržnica smještena na glavnoj gradskoj saobraćajnici ne odgovara svojoj namjeni, a najmanje higijenskim i drugim uvjetima.

Današnja klaonica koja se nalazi u prilično zapuštenoj zgradi i na prostoru, gdje su u toku radivo na proširenju operativne obale dovela je mjerodavne faktore u tešku situaciju. I ovdje se stalo na pola puta. Za gradnju nove klaonice već je određena lokacija i izraden idejni projekat, prema kojemu bi ukupna vrijednost radova iznosila oko 40 milijuna dinara. Gotovo ni jedan problem u tolikoj mjeri ne zaokuplja šibenske komunalce koliko baš ovaj. Postoje svi izgledi da će gradnja početi još ove godine.

Ništa manje važan komunalni problem predstavlja uređenje novog groblja. To pitanje već je načeto. Osigurana su samo sredstva za izradu idejnog projekta što je povjerenje zagrebačkom poduzeću »Nasadi«. Pored nekoliko manjih groblja koja su razasuta po gradu, centralno se nalazi u najgušćem stambenom predjelu. I ne samo što na njemu nedostaje prostora za zakapanje mrtvaca, nego ono zbog nesuvislenog ukapanja izlaže opasnosti od zaraze okolno stanovništvo. Novo groblje bit će smješteno u sjeverozapadnom dijelu Sibenika, daleko od sadašnjih naselja. (J)

Građevno poduzeće »Izgradnja« Sibenik

S EKSKURZIJE U BOLNICU

16. o.mj. je brodom »Osijek« iz Zadra u Sibenik doputovala u pratnji nastavnika grupa od 24 učenika osmogodišnje škole iz Ludina, kotar Kutina. Bili su na povratku s ljetovanja u Zadru i namjeravali su istog dana otputovati vlakom. Međutim, umjesto na željezničku stanicu, svi su dospjeli u šibensku bolnicu, jer su se kod cijele grupe još za vrijeme putovanja brodom pojavili znakovi akutnog trovanja hranom.

Dvojica učenika su toliko oboljeli da su zadržani na liječenju u bolnici, a ostali su zbog bolesti morali odgovoriti putovanje za jedan dan.

Voda puta je podnio prijavu Općinskom sanitarnom inspektoratu u Sibeniku, u kojoj navodi, da su toga dana u zadarskoj prodavaonici »Sljeme« kupili 10 kg salame, koju su jeli za vrijeme ručka i na putovanju brodom. Oboljeli su svi učenici, osim četvorice, koji salamu nisu jeli. U Općinskom sanitarnom inspektoratu je izvršena analiza ostataka salame, koji je ocijenjen kao higijenski neispravan i pokvaren.

Povest će se postupak, da se utvrdi, da li je pokvarena salama u promet došla slučajno, ili je prodavač prodavaonice »Sljeme« ocijenio ekskurziju na putovanju kao pogodnu potrošačice takve robe. (8)

Dva požara

Prvi požar je izbio 19. o.mj. na području Srime, nešto poslije pola noći. Iz nepoznatih razloga zapalila se borova i smrekova šuma na površini od 4500 kvadratnih metara.

Do drugog požara je došlo dan kasnije na kupalištu Martinska oko 18 sati. Pretpostavlja se, da je požar izazvao netko od kupaca bačenim opuškom od cigarete. Izgorjela je šikara i borovi na površini od 1600 metara.

Šteta od obaju požara se cijeni na 22.000 dinara.

U ugušenju su učestvovali vatrogasci Stalne vatrogasne službe i vatrogasnog odreda Mornarice. (3)

U početku je svaki djelić sekunde dragocjen. Požar treba brzo lokalizirati. Na slici pripadnik stalne vatrogasne službe gaši požar.

SPORT

U prvom kolu „Šibenik“ - „Odred“

Prvenstvo kotara u šahu

Neočekivana pobjeda Berića

Do početka nogometnog prvenstva u novoj sezoni dieli nas svega četrdesetak dana. »Šibenik« će ponovo startati u Zapadnoj grupi II. savezne nogometne lige. Ovih dana u Nogometnom savezu Jugoslavije izdrebani su parovi novog prvenstva Jugoslavije za I. i II. ligu.

Raspored parova u Zapadnoj grupi II. savezne lige:

I. KOLO (30. kolovoza): »Borac« (Banja Luka) — »Split« — »Šibenik« — »Odred« (Ljubljana), »Elektrotraj« (Zagreb) — »Trešnjevka« (Zagreb), »Zagreb« — »Lokomotiva« (Zagreb), »Željezničar« (Sarajevo) — prvak zapadne zone B skupine, »Proleter« (Osijek) — prvak zapadne zone A skupine.

II. KOLO (6. rujna): »Split« — prvak zapadne zone A skupine, »Odred« — »Elektrotraj«, »Trešnjevka« — »Zagreb«, »Lokomotiva« — »Željezničar«, prvak zapadne zone B skupine — »Proleter«, »Borac« — »Šibenik«.

III. KOLO (13. rujna): »Šibenik« — »Split«, »Zagreb« — »Odred«, »Željezničar« — »Trešnjevka«, »Proleter« — »Lokomotiva«, prvak zapadne zone A skupine — prvak zapadne zone B skupine, »Elektrotraj« — »Borac«.

IV. KOLO (20. rujna): »Split« — prvak zapadne zone B skupine, »Odred« — »Željezničar«, »Trešnjevka« — »Proleter«, »Lokomotiva« — prvak zapadne zone A skupine, »Borac« — »Zagreb«, »Šibenik« — »Elektrotraj«.

V. KOLO (27. rujna): »Elektrotraj« — »Split«, »Proleter« — »Odred«, prvak zapadne zone A skupine — »Trešnjevka«, prvak zapadne zone B skupine — »Lokomotiva«, »Željezničar« — »Borac«, »Zagreb« — »Šibenik«.

VI. KOLO (4. listopada): »Split« — »Lokomotiva«, »Odred« — prvak zapadne zone A skupine, »Trešnjevka« — prvak zapadne zone B skupine, »Borac« — »Proleter«, »Šibenik« — »Željezničar«, »Elektrotraj« — »Zagreb«.

VII. KOLO (1. studenog): »Zagreb« — »Split«, prvak zapadne zone B skupine — »Odred«, »Lokomotiva« — »Trešnjevka«, prvak zapadne zone A skupine — »Borac«, »Proleter« — »Šibenik«, »Željezničar« — »Elektrotraj«.

VIII. KOLO (8. studenog): »Split« — »Trešnjevka«, »Odred« — »Lokomotiva«, »Borac« — prvak zapadne zone B skupine, »Šibenik« — prvak zapadne zone A skupine, »Proleter«, »Zagreb« — »Željezničar«.

IX. KOLO (22. studenog): »Željezničar« — »Split«, »Trešnjevka« — »Odred«, »Lokomotiva« — »Borac«, prvak zapadne zone B skupine — »Šibenik«, prvak zapadne zone A skupine — »Elektrotraj«, »Proleter« — »Zagreb«.

X. KOLO (29. studenog): »Split« — »Odred«, »Borac« — »Trešnjevka«, »Šibenik« — »Lokomotiva«, »Elektrotraj« — prvak zapadne zone B skupine, »Zagreb« — prvak zapadne zone A skupine, »Željezničar« — »Proleter«.

XI. KOLO (2. prosinca): »Proleter« — »Split«, »Odred« — »Borac«, »Trešnjevka« — »Šibenik«, »Lokomotiva« — »Elektrotraj«, prvak zapadne zone B skupine — »Zagreb«, prvak zapadne zone A skupine — »Željezničar«.

Dovršavanjem prekinutih partija i odigravanjem devetog kola završeno je prvenstvo kotara u šahu. U prekinutim partijama V. i VIII. kola Gulin i Vučić su remizirali, a Berić je pobijedio Santića. Odgođene partije Breke i Antića, koji su opravdano oduštili, registrirane su u korist njihovih protivnika.

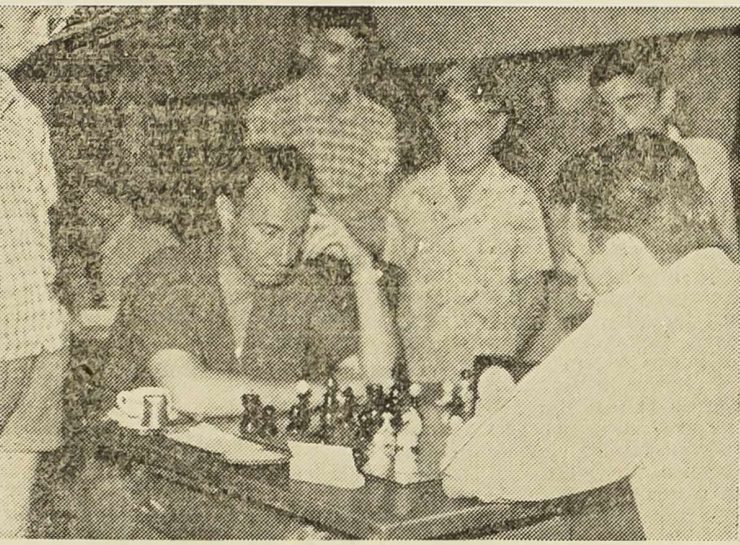
Rezultati posljednjeg kola: Zorić — Berić 0:1, Vučić — Batarello 0:1, Gulin — Breka 1:0, Anić — Gaberc 0:1. Santić je bio slobodan.

Pitanje prvog mjesta i stjecanje prava učešća na polufinalnom republičkom prvenstvu Hrvatske riješeno je u partiji Vučić — Batarello. Vučić, kad

je vidio da mu nije dovoljan remis, za osvajanje prvog mjesta, predao je partiju Batarelu. Naslov prvaka kotara u šahu osvojio je Kninjanin Vlado Berić, koji je u finišu nizao pobjedu za pobjedom. Treće i četvrto mjesto podijelili su Gaberc i Batarello. Gulin je igrao nesigurno i njegov plasman na petom mjestu je realan. Omladinac Anić, koji je dobro startao na prvenstvu šahovskog društva zauzeo je na prvenstvu kotara posljednje mjesto.

Organizator ove šahovske priredbe SD »Šibenik« s uspjehom je obavio svoj zadatak. Bilo bi poželjno, kad bi se u njegovoj organizaciji održavale češće ovahve i slične priredbe.

Konačan poredak na tablici: Berić 6,5, Vučić 5,5, Gaberc i Batarello 5, Gulin 4,5, Zorić 4, Santić i Breka 2,5 i Anić 0,5. (Z)

Sa šahovskog prvenstva

Završen Jugocup na području šibenskog podsaveza

Šibenik II. pobjednik

Prošle srijede odigrane su utakmice Jugocupa, na području šibenskog Nogometnog podsaveza. Pobjednik je druga momčad »Šibenik«, koja je u finalu pobijedila »DOŠK-a« iz Drniša sa 4:3 (3:2). U utješnoj grupi prvo mjesto osvojio je »Aluminij« iz Lozovca pobjedom nad »Mornarom« iz Zlarina s 3:1 (0:0). Pobjedničkim momčadima su predani pehari, dar Nogometnog podsaveza. Pehar je predao predsjednik ing. Pave Bujas.

»SIBENIK« — »DOŠK« 4:3
Stadion »Rade Končar«. Gledalaca 200. Sudac Bašić slab. Strijelci: Nadoveza 2, Aralica i Orošnjak za Šibenik, a Kovačević, Nakić i Mikulandra autogol za »DOŠK«.

Početak pripada gostima, koji nastoje u početku osigurati pobjedu. Jednu griješku vratara »Šibenika« gosti su iskoristili i preko Kovačevića postižu 1:0. Nekoliko minuta kasnije Aralica jednim krasnim volej udarcem s oko 25 metara izjednačuje na 1:1. »Šibenik« igra bolje, njegovi napadi su opasniji, ali neefikasnost i ovog puta dolazi do izražaja. U jednom napadu »DOŠK« prelazi u vodstvo preko centarhalfa domaćin Mikulandra, koji je loptu ubacio u vlastitu mrežu. U protunapadu Nadoveza izjednačuje. Za ovaj gol kriv je vratar Čurković, ko-

»SIBENIK« u Drvaru
U čast proslave Dana ustanka naroda Hrvatske u nedjelju će u Drvaru gostovati »Šibenik« gdje će odigrati prijateljsku utakmicu s domaćim »Borcem«. To će ujedno biti i prvi susret »Šibenika« u pripremanja za predstojeću nogometnu sezonu.

»Šibenik« će u Drvaru, najvjerojatnije, nastupiti u sastavu: Miloševski, Cvitanović, Iljadica, Šupe, Sangulin (Mikulandra), Tambača, Orošnjak, Marenci, Urukalo, Stojić i Jelenković.

»POLET« — »MORNAR« 2:1
U prijateljskoj nogometnoj utakmici, koja je odigrana u Zlarinu između domaćeg »Mornara« i »Poleta« iz Zablaca, pobijedili su gosti sa 2:1 (2:1). Igra je bila veoma dinamična i zanimljiva. Sudio je A. Tucilo. (ml.)

jemu je lopta prošla kroz ruke. Nekoliko minuta prije kraja Nadoveza je iz jedanaesterca doveo »Šibenik« u vodstvo 3:2.

Drugo poluvrijeme igra je ravnopravna. »DOŠK« iz jedanaesterca preko Nakića izjednačuje na 3:3. Što se utakmica više bližila kraju »Šibenik« igra sve bolje. Gosti su se povukli u obranu nastojeći sačuvati rezultat. Petnaest minuta prije kraja Oro-

šnjak glavom postiže konačni rezultat 4:3.

Igra je bila živa i zanimljiva, a na momente i oštra, prednjačili su Dereta I. i Zivković. Oni su stalno prigovarali sucu, tako da je morao isključiti desno krilo »DOŠK-a« Kravara.

Kod pobjednika su se istakli Mikulandra II., Zaja, Pekas, Nadoveza i Aralica, a Dereta II., Lapić i Nakić kod »DOŠK-a«.

U nedjelju je u Donjim Kaštelima odigrana utakmica za prvenstvo podmlatka Dalmacije između »Vala« i »Šibenika«. Pobjedio je »Šibenik« sa 4:0. Zgoditke su postigli Nadoveza 2, te Aralica i Runjić. Sudio je Bjelanović iz Splita dobro. Gledalaca 1000.

Publika je zadovoljna napustila igralište, jer su gosti prikazali dopadljiv nogomet. Ekipa »Šibenika« odlično je funkcionirala, iako oslabljena odsustvom Parata i Ivića. Naročito je iznenadno mladi Maričić, koji je po prvi put nastupio. Početak je pripadao »Šibeniku«. Napadi domaćih bili su odveć slabi, tako da vratar gostiju nije imao nekog naročito posla. »Šibenik« je poveo preko Slavice i sa 1:0 pošlo se na odmor.

U drugom poluvremenu gosti su i dalje imali inicijativu, te su do kraja postigli još tri efektna zgoditka. Njihova pobjeda nije dolazila u pitanje. Posljednjih nekoliko minuta igrači »Vala« su se služili nedozvoljenim sredstvima, tako da je sudac morao isključiti dva njihova igrača. Publika je na to reagirala bacanjem kamenja u igralište. Pri kraju igre sudac je udaljio s terena i lijevog braniča gostiju Pekasa zbog grubog nasrtaja na protivničkog igrača.

Radnička sportska djelatnost

U čast Dana ustanka Općinski odbor za radničku sportsku djelatnost organizirat će sportska takmičenja radnih kolektiva u »malom nogometu«, zatim u gađanju zračnom puškom i u šahu. Natjecanja će se održati na kupalištu Jadrija, a odvijat će se od 22. do 26. o. mj. Na tom natjecanju mogu sudjelovati svi radni kolektivi, sindikalne organizacije, ustanove i nadležna. U »malom nogometu« učestvuje, prema dosad stiglim prijavama, osam ekipa, u gađanju 21, a u šahu 10 ekipa. Pobjedničkim ekipama bit će podijeljeni pehari i spomen zastavice.

Takmičenje u »malom nogometu« započinje 22. srpnja, u šahu 23., a u gađanju 26. o. mj. (VS)

VELIKO STRELJAČKO NATJECANJE

Povodom Dana ustanka u Kninu će se 26. srpnja održati tradicionalno streljačko takmičenje, koje organizira streljačka družina »Boško Žunić«. Na tom natjecanju nastupit će ekipe iz Zadra, Gospića, Sinja, Šibenika, Drniša, Drvara, Bosanskog Grahova i Knina. Pobjedničkoj ekipi bit će predana prelazna zastava.

VESLAČI »KRKE« OTPUTOVALI NA BLED

U petak navečer veslači šibenske »Krke« otputovali su na Bled, gdje će sudjelovati na državnom prvenstvu. Na put je pošlo dvanaest veslača. »Krka« će se natjecati u saveznom razredu i to u dvojicu s kormilarom, obim četvercima i osmeru. Natjecanje se održava 22. i 23. o. mj.

U nedjelju: Šibenik-Hajduk

U nedjelju će se na stadionu »Rade Končar« odigrati prvenstvena nogometna utakmica u okviru VI. finalnog prvenstva Dalmacije za podmladak između »Šibenika« i splitskog »Hajduka«. Susret počinje u 17.15 sati.

NARODNI ODBOR OPĆINE - ŠIBENIK raspisuje natječaj

ZA STIPENDIRANJE STUDENATA I SREDNJOŠKOLACA ZA FAKULTETE:

Filozofski	— 1
pod a) engleski jezik	— 1
pod a) francuski jezik	— 1
pod a) njemački jezik	— 1
pedagoška skupina predmeta	— 2
Ekonomski	— 9
Tehnički	— 1
mašinski smjer	— 1
elektrotehnički, jake struje	— 1
kemijsko - prehrambeni	— 1
Pravni	— 1
Medicinski	— 7
Stomatološki	— 1

ZA VIŠE ŠKOLE:

Viša pedagoška škola: defektološki odsjek	— 1
Viša pedagoška škola: engleski i francuski	— 2
Viša stručna pedagoška škola: metalni smjer	— 1
Viša stručna pedagoška škola: elektrotehnički smjer	— 1
Viša pomorska škola: ekonomski smjer	— 2

ZA SREDNJE ŠKOLE:

medicinskih sestara	— 14
medicinski laborant	— 2
rentgen tehničar	— 2
zubni tehničar	— 2
sanitarni tehničar	— 1
babica	— 2
Učiteljska škola	— 5
Srednja pomorska škola strojarski smjer	— 2
Srednja tehnička škola prehrambeni smjer	— 1
mašinski smjer	— 3
elektro-smjer	— 3
metalurški smjer	— 6
kemijski smjer	— 11

Natječaj traje do 15. kolovoza 1959. godine. Molbe se upućuju Narodnom odboru općine Šibenik — Komisiji za stipendije.

Uvjete za upis na fakultete posebno određuje Dekanat svakog fakulteta.

Za upis u Višu stručnu pedagošku školu u Rijeci, potrebne su ove kvalifikacije: — da ima industrijsku ili tehničku školu, ili može biti radnik metalne, odnosno elektro-struke sa završenom osmogodišnjom školom i s 5 godina prakse, ili može biti tehničar određenog smjera s 5 godina prakse.

Za babičku, bolničku i srednju medicinsku školu potrebna je završena osmogodišnja škola i najmanje 17 godina starosti.

Za sve ostale srednje škole potrebno je imati završenu osmogodišnju školu.

Studenti medicine po završenom studiju treba da specijaliziraju: 2 industrijsku medicinu, 1 bakteriologiju, 1 epidemiologiju i 3 liječnika opće prakse.

Molbi treba priložiti sljedeća dokumenta:

1. Prijepis školske svjedodžbe završenog razreda ili potvrdu fakulteta (škole) o upisanom semestru (razredu).
2. Poresko uvjerenje.
3. Obiteljsko stanje.
4. Omladinska karakteristika.

Komisija za stipendije NO-a općine Šibenik

SAVJET ZA PROSVJETU NO-a OPĆINE ŠIBENIK

raspisuje NATJEČAJ

za prijem učenika u prvi razred Gimnazije i stručnih škola na teritoriju općine Šibenik

1. U I. razred će se primati: 100 učenika — ca u Gimnaziju, 60 učenika — ca u Učiteljsku školu, 60 učenika — ca u Ekonomsku školu, 60 učenika — ca u Industrijsku školu za obojenu metalurgiju.
2. Prijava se podnosi do zaključno 15. VIII. 1959. god. Učenicima, koji su upućeni na popravni ispit, podnijet će samo prijavu. Odluka o njihovom prijemu donijet će se nakon položenog popravnog ispita.
3. Molbi treba priložiti: a) svjedodžbu 8. razreda osnovne škole, b) izvod iz matične knjige rođenih, c) liječničku svjedodžbu, d) mišljenje škole o sposobnosti i sklonosti učenika.
4. Posebni uvjeti: a) Učenik — ca ne smije biti mlađi od 14 godina niti stariji od 18 godina, b) Djeca palih boraca i žrtava fašističkog terora imaju prednost i primat će se bez obzira na godine starosti. Molbi treba taksirati sa 30 dinara državnih i 100 dinara općinske takse šibenske općine. Molbe se podnose tajništvu škole.

Savjet za prosvjetu NO-a općine Šibenik

Natječaj

Za prijem 10 stipendista u Zadružnu poljoprivrednu školu u Zadru. Škola traje dvije godine, a počima rad 1. IX. 1959. god.

Uvjeti za školovanje: a) Da ima završenu 7-godišnju školu (prije) ili 8-god. školu, školu učenika u privredni ili trogodišnju nižu poljoprivrednu školu.

U molbu kandidata treba da prilože: — Liječničko uvjerenje da su tjelesno i duševno zdravi za školovanje,

— Izvod iz matične knjige rođenih, — Zadnju školsku svjedodžbu, — Vlastoručno napisanu biografiju i

— Obavezu da će po završetku škole raditi najmanje 3 godine u zadružnim organizacijama na teritoriju NO kotara Šibenik, a prema rasporedu Zadružnog saveza.

Rok za podnošenje molbi 6. VIII. 1959. godine.

ZADRUŽNI SAVEZ ŠIBENIK KOMISIJA ZA NATJEČAJE

»SIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik Uređuje redakcijski kolegij

Direktor: Marko Jurković

Glavni i odgovorni urednik: NIKOLA B E G O

Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62

Tekući račun: Komunalna banka Šibenik broj 435-70-1-7

Rukopisi se ne vraćaju

Pretplata za tri mjeseca 130, za pola godine 260, a jednu godinu 520 Din.

Tisak: »STAMPA« - Šibenik

Općinski odbor SSRN - Šibenik

Svim organizacijama Socijalističkog saveza i radnom narodu šibenske općine

čestita

27. srpnja

Dan ustanka naroda Hrvatske

Uprava gradskog vodovoda

Radnom narodu kotara Šibenik

čestita

27. srpnja

DAN USTANKA NARODA HRVATSKE

„Čistoća“ uprava za javnu čistoću Šibenik

Svim radnim ljudima Šibenika

čestita

Dan ustanka u Hrvatskoj

Restaurant „RIJEKA“ Šibenik

Svojim mašterijama i građanima Šibenika čestita

27. srpnja Dan ustanka

Obrtno poduzeće „DANE RONČEVIĆ“ Šibenik

Čitavom radnom narodu šibenskog kotara

čestita

27. SRPNJA DAN USTANKA U HRVATSKOJ

Brijacko frizersko združno poduzeće — Šibenik

Radnim ljudima Šibenika čestita

Dan ustanka - 27. srpnja

Narodni odbor općine Knin

Čitavom radnom narodu kninske općine
ČESTITA

27. SRPNJA

Praznik naroda Hrvatske

NARODNI ODBOR OPĆINE DRNIŠ

Čitavom radnom narodu drniške općine

ČESTITA

27. srpnja

Praznik naroda Hrvatske

„Transjug“

Međunarodno otpremništvo — ŠIBENIK

Svojim poslovnim prijateljima i radnom narodu kotara Šibenik

ČESTITA

Dan ustanka naroda Hrvatske

— OPĆA BOLNICA ŠIBENIK —

Čitavom radnom narodu socijalističke JUGOSLAVIJE

ČESTITA

27. srpnja — DAN ustanka u Hrvatskoj

Kotarski odbor SSRNH Šibenik

Svim organizacijama Socijalističkog saveza, radnim kolektivima i narodu šibenskog kotara

čestita

27. srpnja — DAN ustanka naroda Hrvatske

KOTARSKI ZAVOD ZA SOCIJALNO OSIGURANJE ŠIBENIK

Svim osiguranicima i radnom narodu šibenskog kotara

čestita

DAN USTANKA naroda Hrvatske - 27. srpnja

KOMUNALNO PODUZEĆE

„KOMUNALAC“ KNIN

Radnim ljudima kninske općine

ČESTITA

27. SRPNJA DAN USTANKA

Komunalno poduzeće za niskogradnju

„Kamenar“ — ŠIBENIK

Svim radnim ljudima Šibenika ČESTITA DAN USTANKA

27. SRPNJA

RUDNICI MRKOG UGLJA - SIVERIC

Svim radnim kolektivima i građanima naše zemlje

ČESTITA **27. SRPNJA** DAN USTANKA U HRVATSKOJ

AUTOTRANSPORTNO PODUZEĆE
ŠIBENIK

Putnici!

Koristite naše autobuse za
Beograd, Zagreb i Rijeku.
Polazak za Beograd u 4,
Zagreb u 5 i Rijeku u 9
sati.

Svim radnim ljudima šibenskog kotara
čestita

**Dan ustanka
naroda Hrvatske**

**Dom Narodnog zdravlja
ŠIBENIK**

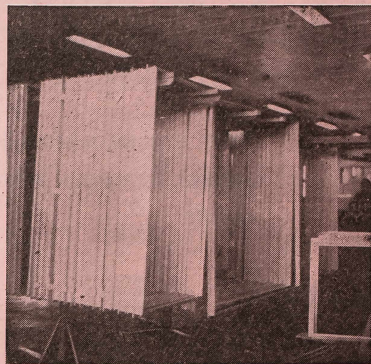
Svim zdravstvenim ustano-
vama i radnom narodu
šibenskog kotara

čestita

**27. srpnja
PRAZNIK NARODA
HRVATSKE**

TVORNICA LAKIH
METALA

**„BORIS
KIDRIČ“
ŠIBENIK**

Svim radnim ljudima i radnim kolektivi-
ma socijalističke Jugoslavije

čestita

**Dan ustanka
naroda Hrvatske**

„KORNAT“ Trgovačko poduzeće
ŠIBENIK

Svim radnim ljudima kotara Šibenik

čestita

27. srpnja - Dan ustanka

„Zelenila“ UPRAVA ZA
GRADSKE
PARKOVE I KUPALIŠTA - ŠIBENIK

Svim građanima Šibenika i radnim
kolektivima čestita

Dan ustanka u Hrvatskoj

**„GRADSKI MAGAZIN“
ŠIBENIK**

Svojim mušterijama i radnim
ljudima Šibenika

čestita

27. srpnja - Praznik naroda Hrvatske

Ugostiteljska radnja
„JADRIJA“ - ŠIBENIK

Svojim gostima i
radnom narodu
Šibenika

čestita

**27. srpnja
Dan ustanka**

„DALMACIJA“
poduzeće za preradu ribe
Šibenik

Cijelom radnom
narodu šibenskog kotara

čestita

**27. SRPNJA
Dan ustanka**

„Sabirač“ PODUZEĆE ZA
PROMET OTPA-
CIMA I SORTIRNICA OBOJENIH METALA ŠIBENIK

Svojim poslovnim prija-
teljima i narodu šibenskog
kotara

čestita

**Dan ustanka
u Hrvatskoj**

Zadružna banka i štedionica — Šibenik —
Čitavom radnom narodu šibenskog kotara
i zadružnim organizacijama

**Dan
ustanka
naroda
Hrvatske**

Oglasujte u **Šibenskom listu**

Narodni odbor kotara - Šibenik

Svim privrednim organizacijama,
ustanovama i
nadležnima, te
radnom narodu
kotara

čestita

27. SRPNJA

Dan ustanka naroda Hrvatske

NARODNI ODBOR OPĆINE - ŠIBENIK

Svim ustanovama, nadležnima
i radnim kolektivima, te narodu
šibenske općine

ČESTITA

27. SRPNJA

Dan ustanka naroda Hrvatske

OBALNA PLOVIDBA „ŠIBENIK“ ŠIBENIK

CIJELOM RADNOM NARODU
ŠIBENSKOG KOTARA
čestita

Dan ustanka u Hrvatskoj

„Revija“
poduzeće za izradu i prodaju odjevnih predmeta
ŠIBENIK
Svim mušterijama i radnom narodu
Šibenika čestita

Dan ustanka u Hrvatskoj

PODIZUJE LUKA I
SKLADIŠTA - ŠIBENIK
Čitavom radnom narodu
šibenskog kotara
čestita

27. srpnja

Praznik naroda Hrvatske

Komunalna banka ŠIBENIK

Svojim komitentima i radnom narodu
šibenskog kotara čestita

DAN USTANKA U HRVATSKOJ

„TEHNOmaterijal“
poduzeće za promet građevni-
skim i tehničkim materijalom
ŠIBENIK
Svim radnim ljudima
šibenskog kotara
čestita

27. srpnja

Dan ustanka u Hrvatskoj

RIBARSKI KOMBINAT
„Kornat“ - ŠIBENIK
Svim radnim ljudima šibenskog
kotara čestita

Dan ustanka naroda Hrvatske

Stovarište građev. „ŠIPAD“ Šibenik

Svim radnim ljudima
socijalističke Jugos-
lavije
čestita

27. srpnja

Dan ustanka u Hrvatskoj

„MESOPROMET“ ŠIBENIK
Svojim mušterijama i radnom narodu
Šibenika
čestita

Dan ustanka - 27. srpnja

GRADSKA KLAONICA ŠIBENIK
Radnim ljudima Šibenika i privrednim
organizacijama
čestita

27. srpnja - Praznik naroda Hrvatske

Novinsko izdavačko poduzeće

„ŠTAMPA“ ŠIBENIK

Svim radnim kolektivima, ustano-
vama, te radnom narodu
šibenskog kotara

čestita

Dan ustanka-27. srpnja

GRADEVNO PODUZEĆE
„UDARNIK“
 ŠIBENIK
 IZVODI: VISOKO I NISKO
 GRADNJE
 Svim radnim ljudima ko-
 tara ČESTITA
27. srpnja
 DAN USTANKA

Žitoprerađivač
 PODUZEĆE ZA PROMET I PRERADU
 ZITARICA — KNIN
 RADNIM KOLEKTIVI-
 MA I GRAĐANIMA KO-
 TARA ŠIBENIK
 ČESTITA
 Dan ustanka na-
 roda Hrvatske

*Svojim čitaocima
 i suradnicima
 čestita*
27. srpnja
 redakcija
 „Šibenskog lista“

TRGOVINSKA KOMORA KOTARA ŠIBENIK
 Čitavom radnom narodu
 šibenskog kotara

ČESTITA
**Dan ustanka
 u Hrvatskoj**

**TVORNICA GLINICE I
 ALUMINIJA LOZOVAC**
 Svim radnim kolekti-
 vima, te narodima
 socijalističke Jugoslavije
 ČESTITA
**27. srpnja - Praznik
 naroda Hrvatske**

„**DINARA**“ — KNIN
 Radnom narodu šibenskog kotara
 ČESTITA **27. srpnja**
 Praznik naroda Hrvatske

Kotarsko i Općinsko sindikalno vijeće Šibenik
 Svim sindikalnim organizacijama i radnom na-
 rodnom šibenskog kotara
 čestita

27. SRPNJA
 Praznik naroda Hrvatske

Ugostiteljska komora kotara ŠIBENIK
 Čitavom radnom narodu
 kotara Šibenik
 čestita
27. srpnja
 PRAZNIK NARODA HRVATSKE

„**RAD**“ Građevno poduzeće
 ŠIBENIK
 Radnim kolektivima i narodu Šibenskog kotara
 čestita
 Dan ustanka naroda Hrvatske

„Prehrana“ poduzeće za
 promet prehrambenim artikli-
 ma - Šibenik
 Radnom narodu šibenskog kotara
 čestita
 Dan ustanka u Hrvatskoj

**Zadružni savez kotara
 Šibenik**
 Svim zadružnim organizacijama i radnom
 narodu kotara čestita
27. srpnja - Dan ustanka

„Lesnina“ - prodava-
 onica Šibenik
 Svojim mušterijama
 i radnom narodu
 šibenskog kotara
 čestita
**27. srpnja - Dan ustanka
 u Hrvatskoj**

**Električno poduzeće
 Šibenik**
 Cijelom radnom narodu
 šibenskog ko-
 tara
 čestita
**27. srpnja - Praznik
 naroda Hrvatske**

Drveni kombinat Šibenik
 Svim radnim ljudima
 šibenskog kotara
 čestita

**27. SRPNJA
 DAN USTANKA**

Trgovačko poduzeće „Plavina“
 Šibenik
 Radnom narodu
 Šibenika
 čestita

**Dan ustanka
 u Hrvatskoj**

„Naprijed“ - soboslikarska, ličilačka
 i pismoslikarska zadruga ŠIBENIK
 Radnim ljudima
 Šibenika
 čestita

Produktivna drvodjelska
 zadruga Šibenik
 Svim radnim ljudima
 šibenskog kotara
 čestita

**Dan ustanka
 u Hrvatskoj**

„Šibenski list“ u svakoj kući